

**ROMÂNIA
JUDEȚUL TIMIȘ
COMUNA COMLOȘU MARE**

**STRATEGIA DE
DEZVOLTARE
ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ
A COMUNEI
COMLOȘU MARE**

2005

CUPRINS	Pag.
CAPITOLUL I	
ELABORAREA CONCEPTULUI STRATEGIC	
Etapele realizării conceptului strategic.....	3
CAPITOLUL II	
METODOLOGIA UTILIZATĂ	
Evaluarea potențialului economico-social.....	6
Elaborarea <i>Strategiei de dezvoltare economico-sociala a comunei Comloșu Mare</i>	7
Implementarea strategiei.....	8
CAPITOLUL III	
ANALIZA ECONOMICO-SOCIALĂ LOCALĂ	
III.1. Prezentarea generală a comunei.....	9
III.2. Infrastructura de transport. Aspecte tehnico-edilitare. Mediul înconjurător.....	15
III.3. Economia comunei.....	22
III.4. Situația din punct de vedere social. Sănătatea.....	29
III.5. Învățământ. Formare profesională.....	33
III.6. Cultură. Sport.....	36
III.7. Alte aspecte care asigură mediul adecvat pentru dezvoltare durabilă.....	38
CAPITOLUL IV	
ANALIZA SWOT.....	42
CAPITOLUL V	
MISIUNEA STRATEGIEI. OBIECTIVELE DEZVOLTĂRII STRATEGICE.....	52
CAPITOLUL VI	
REZULTATELE ESTIMATE ALE IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI.....	78
CAPITOLUL VII	
IMPLEMENTAREA STRATEGIEI	81
Bibliografie.....	84

CAPITOLUL I

ELABORAREA CONCEPTULUI STRATEGIC

Planificarea strategică este un proces continuu, utilizat de comunitățile locale pentru a avea certitudinea că politicile și programele existente corespund necesităților de dezvoltare economică și socială a comunității, în cadrul limitărilor impuse de resursele locale disponibile, precum și de cele maxim posibil a fi atrase.

Intrucât planificarea strategică are ca scop tocmai maximizarea eficienței utilizării resurselor locale și dezvoltarea unei viziuni asupra viitorului comunității, ea cere participarea acestei comunități la dezvoltarea economico-socială locală, la consolidarea procedurilor locale și a valorilor democratice.

Dat fiind că este vorba de un proces de luare a deciziilor, cu implicarea largă a actorilor locali, acest proces se bazează pe principiul consensual de adoptare a deciziilor.

Strategia de dezvoltare economică și socială a comunei Comloșu Mare s-a realizat în perioada iulie – decembrie 2005 la inițiativa Consiliului Local și a Primăriei Comloșu Mare, în cadrul Grupului de Parteneriat Comunitar având caracter deschis și democratic. Informații referitoare la acest proces au fost prezentate în publicația locală „Comloșanu”, cetățenii fiind invitați să aducă completări/modificări/sugestii, permițându-se, astfel, validarea rezultatelor obținute.

La elaborarea Strategiei au participat peste 20 de persoane, reprezentanți ai administrației locale, ai instituțiilor de educație, cultură, asistență socială, ai organizațiilor societății civile, ai mediului de afaceri etc.

Etapele realizării conceptului strategic

Procesul elaborării *Strategiei de dezvoltare economică și socială a comunei Comloșu Mare* a fost inițiat în luna iulie 2005, când actori locali cu putere de decizie în diversele sectoare de activitate ale comunei au fost invitați la prima conferință a Grupului de Parteneriat Comunitar – GPC. Acestui Grup i-a fost prezentat proiectul fiind stabilite cinci domenii de activitate pentru care s-au constituit câte un grup de lucru (infrastructură și mediu, economie, social-sănătate, educație, cultură-sport). De asemenea, s-a adus la cunoștința Grupului metodologia de lucru și calendarul activităților.

Grupurile de lucru au realizat în lunile august-octombrie colectarea datelor pe domenii, precum și analiza de potențial.

Într-o a doua etapă, GPC a validat Analiza de potențial, a stabilit misiunea strategiei și obiectivele strategice. Cu această ocazie s-a analizat tipul de strategie ce va fi elaborată.

În cadrul grupurilor de lucru s-au stabilit obiectivele specifice pe domenii și măsurile de intervenție pentru realizarea acestora. Toate acestea au fost validate de Grupul de Parteneriat Comunitar, stabilindu-se indicatori de evaluare, rezultatele finale preconizate, modul de implementare.

Forma finală a *Strategiei de dezvoltare economică și socială a comunei Comloșu Mare* a fost supusă dezbaterii publice conform prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cetățenii având încă o dată posibilitatea de a cunoaște, interveni în viziunea asupra dezvoltării comunei în care trăiesc.

Strategia de dezvoltare economică și socială a comunei Comloșu Mare va fi supusă dezbaterii Consiliului Local Comloșu Mare pentru a fi aprobată prin hotărâre de către acesta.

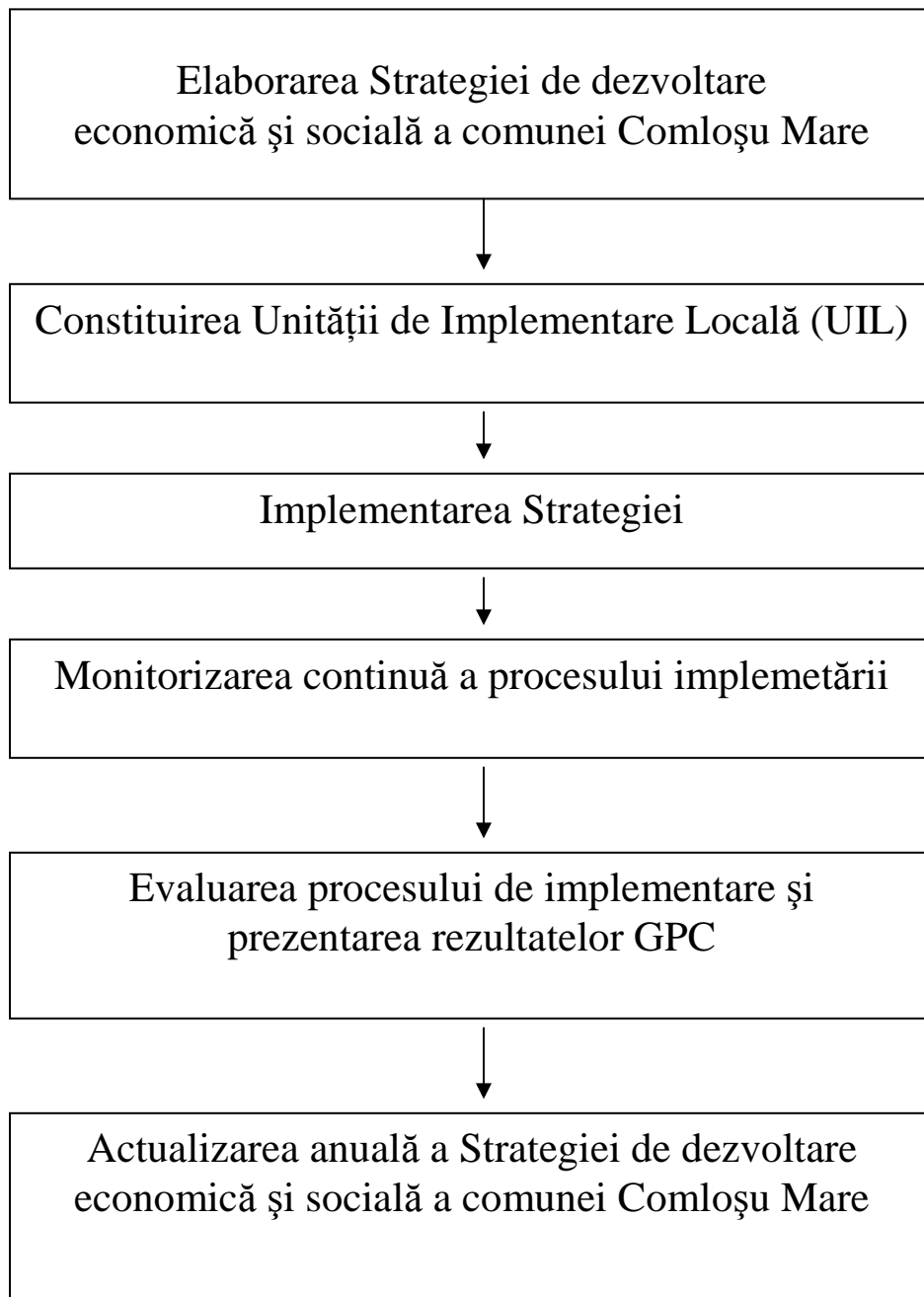
Planificarea strategică este un instrument de bază în activitatea parteneriatului civic, în demersul acestuia de a defini politici de dezvoltare locală și de a le implementa. Ca importanță, planificarea strategică oferă un cadru care unește o serie de proiecte mai mici, pentru a realiza scopuri/ obiective economico-sociale de întindere mai mare. Rolul planificării strategice este de a ajuta comunitatea să direcționeze dezvoltarea economică și socială spre realizarea unor obiective fezabile pe termen mediu și lung, să poată răspunde la întrebarea „Cum va arăta comuna noastră peste 10 ani?”.

Pentru a realiza o strategie de dezvoltare care să asigure dezvoltarea comunei Comloșu Mare conform aspirațiilor cetățenilor săi, s-a avut în vedere respectarea a patru principii esențiale :

- Lucru în Grupul de Parteneriat Comunitar;
- Realizarea unui concept strategic care să obțină consensul Grupului de Parteneriat Comunitar și cetățenilor;
- Prezentarea, validarea și amendarea rezultatelor obținute ;
- Utilizarea unei metodologii moderne de lucru și parcurgerea tuturor etapelor specifice elaborării unei strategii de dezvoltare.

Schița prezentată mai jos este edificatoare pentru etapele realizării strategiei de dezvoltare și implementare a acesteia. Elaborarea strategiei este continuată de constituirea unei *Unități de Implementare Locală* (UIL) care are scopul de a asigura managementul implementării strategiei. Bugetul local și posibilitatea atragerii de fonduri prin organizațiile non-profit și instituțiile din comună vor asigura sursele de finanțare pentru proiecte identificate ca prioritare în scopul realizării obiectivelor propuse de Strategie. Implementarea strategiei presupune continuarea procesului de planificare strategică prin elaborarea și aplicarea planurilor de acțiune, monitorizarea continuă a procesului de planificare, evaluarea rezultatelor obținute și actualizarea anuală a acesteia pentru a adapta Strategia și planurile de acțiune la condițiile în schimbare atât la nivel local, dar și național și european. Această modalitate de abordare a activității de implementare asigură caracterul continuu și ciclicitatea procesului.

Strategia de dezvoltare economică și socială a comunei Comloșu Mare va parcurge următoarele etape :

CAPITOLUL II

METODOLOGIA UTILIZATĂ

Planificarea strategică are caracter sistemic care asigură posibilitatea Grupului de Parteneriat Comunitar să creeze, pe baza analizei potențialului și resurselor locale și externe, o viziune coerentă și fezabilă asupra dezvoltării comunei Comloșu Mare în următorii 10 ani, dar și mecanismele prin care această viziune poate fi realizată.

Metodologia utilizată în procesul de elaborare :

1. Evaluarea potențialului economico-social și realizarea Analizei Diagnostic
2. Elaborarea Strategiei de dezvoltare economică și socială a comunei Comloșu Mare
  - elaborarea și convenirea misiunii strategiei, a direcțiilor de dezvoltare
  - elaborarea sistemului de obiective și a măsurilor de intervenție
  - validarea strategiei
3. Implementarea Strategiei
  - crearea mecanismelor de management al implementării
  - implementarea planurilor de acțiune
  - monitorizarea și evaluarea procesului de implementare și a rezultatelor obținute
  - actualizarea periodică a Strategiei.

Evaluarea potențialului economico-social

Grupul de Parteneriat Comunitar a realizat evaluarea infrastructurii și a mediului, a stării economice, sociale și de sănătate a populației, a mediului educațional și cultural, plecând de la premisa că politicile de dezvoltare trebuie să pornească în primul rând de la oportunitățile locale existente și să se adreseze necesităților locuitorilor comunei.

Grupul de Parteneriat Comunitar a stabilit de comun acord cinci domenii de analiză :

- Infrastructură și mediu;
- Starea economică a comunei;
- Situația socială și sănătatea populației;
- Educația;
- Cultură și sport.

Pentru a analiza fiecare domeniu s-a creat câte un grup de lucru care a avut rolul de a realiza baza de date și informații specifice necesare unei Analize diagnostic pertinente a fiecărui domeniu în parte. Datele și informațiile culese au fost analizate și sistematizate în atelierele de lucru ale fiecărui grup.

Dupa realizarea bazei de date pe domenii, aceste date au fost analizate cu ajutorul unuia dintre cele mai utilizate instrumente în activitatea de planificare – așa-numita analiză

SWOT (Strengths – puncte tari; Weaknesses – puncte slabe; Opportunities – șanse, oportunități, Threats – amenințări).

Analiza SWOT este cea care stabilește situația la un moment dat, implicând atât analiza mediului intern, cât și a mediului extern. Ea trebuie să fie clară și explicită, chiar dacă scoate la iveală lucruri dureroase. Se impune aici o abordare strict rațională în defavoarea uneia rațional-afective.

Într-o primă fază s-a procedat la **analiza mediului intern**, identificându-se punctele forte (reprezentate în principal de resursele umane și de cele naturale, precum și a eventualelor activități care s-au bucurat de succes la nivelul comunei); s-a procedat, apoi, la identificarea punctelor slabe (în principal, s-a pus accent pe acei factori care reprezintă obstacole în calea dezvoltării comunei, fie ei de natură economică, socială, legislativă, de mediu etc.); grupul de lucru a evaluat și impactul gravității acestor puncte slabe, întrucât există unele care pot fi eliminate într-un termen scurt, iar altele dificil de eliminat chiar și pe termen mediu.

În cea de-a doua fază, s-a procedat la **analiza mediului extern**, la identificarea șanselor și a amenințărilor pentru dezvoltarea comunei. Acestea sunt considerate factori externi.

Categoriile SWOT :

- ✓ **Puncte tari** : avantaje de care dispune comuna;
- ✓ **Puncte slabe** : elemente deficitare ale comunei;
- ✓ **Oportunități** : evoluții viitoare ale situației generale în favoarea comunei;
- ✓ **Amenințări** : evoluții viitoare care vor pune în pericol dezvoltarea ulterioară.

Grupurile de lucru au identificat și măsurile de intervenție ce pot elimina sau diminua punctele slabe.

Elaborarea

Strategiei de dezvoltare economico-sociala a comunei Comlosu Mare

Ținând cont de Analiza diagnostic, de poziția microregională, regională, națională și europeană a comunei Comloșu Mare, din cele patru opțiuni strategice posibile, GPL a ales alternativa de dezvoltare oferită de o strategie de tip WO (puncte slabe și oportunități), care își propune să depășească slăbiciunile existente pe plan local pentru a utiliza la maxim oportunitățile existente în mediile externe (apropierea de municipiul Timișoara și de orașul Jimbolia ca poli urbani de creștere, zona transfrontalieră, cooperarea în cadrul Euroregiunii DKMT, programele naționale și comunitare de dezvoltare, cooperarea cu diverse instituții și organizații la nivel regional, național și internațional, rețeaua de dezvoltare rurală etc.).

În cadrul Grupului de Parteneriat Comunitar, în urma prezentării Analizei Diagnostic și validării acesteia, s-a trecut la stabilirea misiunii strategiei și a direcțiilor strategice care să reprezinte viziunea unei comune europene în anul 2015. Ulterior s-a elaborat sistemul de obiective specifice pentru fiecare obiectiv strategic și măsurile de intervenție, analizate și validate de către GPC stabilindu-se indicatori de evaluare, rezultatele finale preconizate, modul de implementare.

Forma finală a *Strategiei de dezvoltare economică și socială a comunei Comloșu Mare* a fost supusă dezbaterii publice conform prevederilor Legii nr. 52/2003 privind

transparența decizională în administrația publică, cetățenii având încă o dată posibilitatea de a cunoaște, interveni în viziunea asupra dezvoltării comunei în care trăiesc.

Strategia de dezvoltare economică și socială a comunei Comloșu Mare va fi supusă dezbaterii Consiliului Local Comloșu Mare pentru a fi aprobată prin hotărâre de către acesta.

Implementarea strategiei

Pentru a implementa în bune condiții și cu rezultate maxime strategia, s-a conturat necesitatea realizării unui mecanism care să asigure managementul implementării. În acest scop, s-a creat o *Unitate de Implementare Locală* (UIL) care va administra procesul de *implementare*. Grupul de Parteneriat Comunitar a propus ca responsabilii fiecărui grup de lucru pe domenii să facă parte din această UIL alături de reprezentanți ai administrației locale. Structura va funcționa ca o structură specială în cadrul Primăriei Comloșu Mare, într-o relație strictă de colaborare cu aceasta și cu Consiliul Local, fără a exista elemente de subordonare între aceste structuri.

Pentru finanțarea/cofinanțarea proiectelor identificate ca prioritare s-a considerat suficientă existența bugetului local, precum și posibilitatea atragerii de surse de finanțare de către asociațiile non-profit din comună sau a celorlalte instituții/ grupuri de inițiativă (școli, instituții de asistență socială, de cultură etc.).

Misiunea UIL este de a concepe Planurile de acțiune, de a identifica proiectele prioritare, de a identifica sursele de finanțare și de a supune toate acestea spre validare Grupului de Parteneriat Comunitar.

Planurile de acțiune se vor elabora și revizui anual în funcție de obiectivele și măsurile de intervenție propuse. Aceste Planuri pot fi revizuite în funcție de apariția unor oportunități sau conjuncturi favorabile/nefavorabile. Orice modificare a planurilor de acțiune vor fi supuse validării de către GPC.

Planurile de acțiune vor fi elaborate pe baza prioritizării măsurilor de intervenție, a proiectelor identificate a fi necesare pentru realizarea obiectivelor. Planurile anuale vor cuprinde lista obiectivelor, măsurilor de intervenție, proiectelor, precum și termene de realizare, indicatori de evaluare, responsabilități, valoarea proiectelor și surse de finanțare.

UIL va *monitoriza* activitatea de implementare și va prezenta rapoarte de evaluare periodică GPC, comunității locale și mass media. Se va putea apela și la realizarea unei evaluări independente de către un evaluator /echipă de evaluare externă. Rolul acestora este de a stabili dacă în procesul de implementare au fost obținute rezultatele preconizate pentru atingerea obiectivelor strategiei.

O dată cu trecerea timpului, cu modificarea unor conjuncturi regionale, naționale, europene și globale va apare necesitatea *completării și amendării* strategiei pentru a corespunde noilor provocări, care pot fi noi oportunități sau noi amenințări. UIL va propune anual sau la doi ani, completările și amendamentele necesare, acestea vor fi analizate și convenite cu GPC și comunicate comunității locale spre dezbateri. În urma acestui proces de validare și consultare publică se va elabora noua variantă a strategiei.

CAPITOLUL III

ANALIZA ECONOMICO-SOCIALĂ LOCALĂ

III.1. Prezentarea generală a comunei

Poziția comunei. Scurt istoric

Comloșu Mare, situată în vestul județului Timiș, este una din comunele reprezentative din această regiune și oferă posibilități numeroase de valorificare a resurselor existente.

Numită anterior Comloșu Bănățean, comuna are în **componență** trei localități: Comloșu Mare - reședință de comună, Comloșu Mic și Lunga. Din punct de vedere administrativ, unitatea teritorială este cotate la **rangul II**.

Un scurt **istoric** al celor trei localități punctează următoarele momente:

1. COMLOȘU MARE

1446 - Localitatea este atestată documentar, dar locuită neolitic ;

1734 - Începe așezarea oltenilor în localitate ;

1781 - Au loc colonizările de familii germane din Luxemburg ;

1770 - Este întemeiată localitatea Ostern (Comloșu Mic);

1838 - Se naște poetul Iulian Grozescu (decedat în 1872);

1890 - Face parte din comitatul Torontal, districtul Jimbolia, este reședință de comună și are 5235 locuitori

1921 - Face parte din județul Timiș-Torontal plasa Sânnicolau Mare, este reședință de comună și are 4744 locuitori.

1956 - Aparține regiunii Timișoara, raionul Jimbolia, este reședință de comună, are 4030 locuitori, aparținându-i și localitatea Lunga cu 560 locuitori, total 4596 locuitori.

1972 - Face parte din județul Timiș, este reședință de comună, are 4230 locuitori, aparținându-i și localitățile Comloșu Mic cu 1472 locuitori și Lunga cu 598 locuitori, total 6300 locuitori.

1992 - Este reședință de comună, are în componență satele Comloșu Mare, Comloșu Mic și Lunga ; populația comunei numără 5160 locuitori.

2002 - Este reședință de comună, are în componență satele Comloșu Mare, Comloșu Mic și Lunga ; populația comunei numără 4808 locuitori.

2. COMLOSU MIC

1770 - 1771 - Este întemeiat cu 50 de case ;

1890 - Nu apare în recensământul din 1890, probabil fiind cuprinsă împreună cu Comloșu Mare ;

1921 - Nu este amintită în dicționarul lui C.Martinovici și N.Istrati din aceleași cauze ca și mai sus ;

1935 - Face parte din județul Timiș-Torontal, plasa Comloș, este reședință de comună și are 1789 locuitori ;

1956 - Face parte din regiunea Timișoara, raionul Jimbolia și este reședință de comună ;

1966 - Aparține regiunii Banat, raionul Sânnicolau Mare, este reședință de comună și are 1456 locuitori ;

1972 - Aparține județului Timiș, are 1472 locuitori și este inclusă ca localitate a comunei Comloșu Mare ;

1992 – Aparține din punct de vedere administrativ comunei Comloșu Mare și numără 1079 locuitori ;

2002 - Aparține din punct de vedere administrativ comunei Comloșu Mare și numără 920 locuitori.

3. LUNGA

1743 - Este amintită în această perioadă ca primind mai multe familii de români veniți din Țara Românească, Craiova și împrejurimile Craiovei ;

1890 - Nu apare în recensământul acestui an;

1921 - Nu este amintită în dicționarul lui C.Martinovici și N.Istrati ;

1935 - Face parte din județul Timiș-Torontal, plasa Comloș și este reședință de comună ;

1956 - Face parte din regiunea Timișoara, raionul Jimbolia și aparține comunei Comloșu Mare ;

1966 - Aparține regiunii Banat, raionul Sânnicolau Mare, are 560 locuitori și este localitate componentă a comunei Comloșu Mare ;

1972 - Face parte din județul Timiș, are 568 locuitori și este localitate componentă a comunei Comloșu Mare ;

1992 - Aparține din punct de vedere administrativ comunei Comloșu Mare și numără 571 locuitori ;

2002 - Aparține din punct de vedere administrativ comunei Comloșu Mare și numără 533 locuitori.

Comloșu Mare este situată la granița de N-V a Banatului românesc și se învecinează cu localitățile Jimbolia, Grabaț, Gottlob, Teremia Mare, Nerău. Teritoriul comunei formează frontiera de stat cu Serbia-Muntenegro.

Distanțele rutiere față de principalele localități din jur sunt:

- Timișoara - 60 km;
- Sânnicolau Mare - 34 km;
- Kikinda - 14 km;
- Lovrin - 15 km;
- Jimbolia - 14 km;
- Teremia Mare - 8 km;
- Gottlob - 8 km .

Așezarea geografică și cadrul natural

Din punct de vedere geografic, comuna are următoarele coordonate:

- 45° 54' - latitudine nordică;

- 20° 36' - longitudine estică. Față de nivelul mării, comuna se află la:

- Comloșu-Mare - 85 m altitudine;
- Comloșu-Mic - 83 m altitudine;
- Lunga - 84 m altitudine.

Suprafața totală a comunei este de 9895 ha. Teritoriul intravilan însumează pe total comună 663,22 ha, din care localitățile Comloșu Mare îi revine 489,27 ha, Comloșului Mic - 173,95 ha, iar satului Lunga - 0,00 ha.

Condițiile geografice deosebit de favorabile, în special particularitățile solului și subsolului, densa rețea hidrografică, clima au favorizat pe aceste meleaguri o intensă și stabilă viață organizată.

Comloșu Mare este așezat în zona de câmpie a Mureșului, având și unele depresiuni lasate de traseele văilor Galațca și Soltur care au secăt, amenajându-se pe traseul lor canale de colectare a apelor în perioade excesive de umiditate. Acestea sunt evacuate apoi prin stații de pompare spre Aranca și Bega.

Factorii naturali au un rol hotărâtor în formarea și evoluția solurilor. Caracteristic zonei este cernoziomul brun de pădure care corespunde stepei temperat-continentale cu influența climatului mediteranean (soluri încadrate în grupa I de fertilitate).

Așadar, clima primește influențe mediteraneene din sud. Are un caracter temperat (media anuală fiind de 10,5 grade Celsius), cu veri călduroase, ierni nu prea friguroase, primăveri destul de timpurii și toamne uneori foarte lungi.

Media precipitațiilor anuale este de 520 l/mp, cu variații de la 366 la 732 l/mp. Cele mai multe precipitații cad în perioada mai - august, întâlnindu-se și ploi cu caracter torențial însoțite de căderi de grindină. Vântul dominant este Austrul, care bate aproape tot timpul anului, simțindu-se acut atât de locuitori, cât și de culturile agricole, îndeosebi din cauza lipsei unei zone împădurite de protecție.

Zona se caracterizează prin prezența apelor subterane, în Comloșu Mare existând un foraj de apă termală, neechipat și neutilizat.

Zona de câmpie este folosită pentru diferite culturi: grâu, porumb, orz, ovăz, secară, leguminoase, plante textile, plante oleaginoase și alte plante industriale, zarzavaturi și plante de nutreț, livezi cu pomi fructiferi și vița-de-vie.

Vegetația dominantă este cea ierboasă. Vegetația arborescentă este caracterizată prin prezența salcâmului, dudului și plopului, iar cea a arbuștilor prin porumbar și păducel. Buruienile cele mai frecvente și dăunătoare culturilor agricole sunt : pălămida, murul, albăstrița, macii, loboda, iar în ultimul timp s-a extins sorgul. Combaterea acestora necesită însemnate cheltuieli pentru folosirea erbicidelor și a altor substanțe de acest gen.

În ceea ce privește fauna, această zonă este propice popândăului, hârciogului, dihorului de stepă, iepurelui, iar dintre speciile de păsări amintim: ciocârlița de câmp, prepelița, potârnichea, fazanul, graurii și dumbrăvencile. Se întâlnesc în număr foarte mare lăcuste, greieri și alte insecte .

Populația și nevoile sociale

La recensământul național din 2002, populația comunei număra **4808 locuitori** cu următoarea repartizare pe localități :

	<i>Comloșu Mare</i>	<i>Comloșu Mic</i>	<i>Lunga</i>	<i>Total</i>
Total populație	3355	920	533	4808
%	69,7	19,2	11,1	100

Istoria comunei și apropierea de două țări vecine au făcut să se întâlnească pe aceste meleaguri mai multe etnii, conviețuirea lor fiind una pașnică și caracterizată de înțelegere reciprocă. Satul Comloșu Mic era preponderent cu populație germană, scăderea numărului locuitorilor de această etnie datorându-se emigrărilor masive spre occident.

<i>Etnie</i>	<i>Comloșu Mare</i>	<i>Comloșu Mic</i>	<i>Lunga</i>	<i>Total</i>	<i>%</i>
Români	2370	738	471	3579	74,4
Romi	829	72	49	950	19,7
Germani	61	88	4	153	3,1
Slovaci	52	-	3	55	1,1
Maghiari	25	21	6	52	1,1
Sârbi	10	1	-	11	0,2
Alte etnii	8	-	-	8	0,4
Total	3355	920	533	4808	100

Confesional, populația din comună Comloșu Mare se prezintă astfel :

<i>Religie</i>	<i>Comloșu Mare</i>	<i>Comloșu Mic</i>	<i>Lunga</i>	<i>Total</i>	<i>%</i>
Ortodoxă	2872	735	369	3976	83
Romano-catolică	189	106	27	322	7
Greco-catolică	115	32	15	162	3
Penticostală	150	17	115	282	6
Baptistă	19	2	5	26	0,5
Alte religie	2	5	-	7	0,5
Total	3347	897	531	4775	100

Comparativ cu anul 1992, se remarcă o scădere a populației comunei :

An de recensământ	Total	Comloșu Mare	Comloșu Mic	Lunga
1992	5160	3510	1079	571
2002	4808	3355	920	533
Tendință	↘	↘	↘	↘

La nivelul anului 2005, recensământul efectuat la Registrul agricol relevă următoarea situație a populației comunei :

Comloșu Mare	3253
Comloșu Mic	919
Lunga	508
Total	4680

Scăderea numărului de locuitori față de anul 2002 se datorează în principal plecării multor locuitori ai comunei în țări precum Spania sau Italia, atrași de oportunitățile de muncă. Se așteaptă însă, ca aceștia să revină în comună.

Pe grupe de vârstă, există :

Localitatea	0-18 ani	%	19-40 ani	%	41-60 ani	%	Peste 60 ani	%	Total
Comloșu Mare	830	26	1121	34	685	21	617	19	3253
Comloșu Mic	268	29	354	39	207	22	90	10	919
Lunga	147	29	181	36	112	22	68	13	508
Total	1245		1656		1004		775		4680
%	26,6		35,4		21,4		16,6		100

Mai în detaliu :

Localitate/ Total	0-6 ani	7-14 ani	15-18 ani	19-30 ani	31-40 ani	41-50 ani	51-60 ani	Peste 60 ani	Total
Comloșu Mare	233	359	238	570	551	364	321	617	3253
Comloșu Mic	60	129	79	190	164	122	85	90	919
Lunga	36	58	53	96	85	56	56	68	508
Total	329	546	370	856	800	542	462	775	4680
%	7	12	8	18	17	11	10	17	100

Structura pe sexe :

<i>Localitatea</i>	<i>Masculin</i>	<i>%</i>	<i>Feminin</i>	<i>%</i>	<i>Total</i>	<i>%</i>
Comloșu Mare	1591	49	1662	51	3253	100
Comloșu Mic	453	49	466	51	919	100
Lunga	251	49	257	51	508	100

Iar în funcție de grupele de vârstă :

	0-6 ani		7-14 ani		15-18 ani		19-30 ani		31-40 ani		41-50 ani		51-60 ani		Peste 60 ani	
	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F	M	F
C.Mare	123	110	187	172	123	115	293	277	288	263	196	168	147	174	234	383
C.Mic	34	26	58	71	44	35	96	94	81	83	65	57	46	39	29	61
Lunga	22	14	26	32	25	28	51	45	37	48	32	24	28	28	30	38
Total	179	150	271	275	192	178	440	416	406	394	293	249	221	241	293	482

Populația matură a comunei , structurată pe sexe, numără :

<i>Localitatea</i>	<i>Total populație matură</i>	<i>Bărbați</i>	<i>Femei</i>
Comloșu Mare	2423	1158	1265
Comloșu Mic	651	317	334
Lunga	361	178	183
Total	3453	1653	1782
%	100	47,8	52,2

O analiză a **zonei de proveniență a locuitorilor** comunei se impune , mai ales în satele aparținătoare , în sensul că acestea au suferit puternice depopulări prin plecarea șvabilor. Acest fenomen a fost urmat de stabilirea în zonă a multor persoane provenind din toate zonele țării, cu precădere din Transilvania (județele Bihor, Satu Mare, Sălaj, Maramureș, Cluj, Hunedoara). Satul Comloșu Mic a format practic, o nouă comunitate, acest aspect regăsindu-se în viața de zi cu zi a satului.

Situația din punct de vedere a zonei de proveniență a locuitorilor comunei se prezintă astfel :

<i>Localitatea</i>	<i>Zona Banatului % din nr. locuitori</i>	<i>Zona Transilvania % din nr. locuitori</i>	<i>Zona Moldova % din nr. locuitori</i>	<i>Zona Oltenia % din nr. locuitori</i>	<i>Zona Regatului % din nr. locuitori</i>	<i>Zona Dobrogea % din nr. locuitori</i>
Comloșu Mare	77	13	6	2.5	0.8	0.7
Comloșu Mic	58	25	11	4	0.9	1.1
Lunga	70	21	5.5	2	1	0.5

III.2. Infrastructura de transport. Aspecte tehnico-edilitare. Mediul înconjurător

Infrastructura de transport

La nivel județean și regional, dotarea infrastructurală se caracterizează prin diversitate. Cu toate acestea, se identifică zone unde nu se poate vorbi de o dezvoltare suficientă a infrastructurii.

Comuna Comloșu Mare se înscrie printre comunele care asigură legături cu toate localitățile din împrejurimi, favorizând desfășurarea activităților economice. Punctele slabe, existente din păcate, vor fi reliefate pe măsura prezentării infrastructurii.

Circulația rutieră și pietonală

La nivelul comunei există 30,4 km de drumuri publice dintre care drumuri comunale 16,4 km, drumuri naționale-14 km (DN 59C), drumuri județene - 0 km.

Rețeaua de străzi însumează 36 km, având următoarea configurație:

Imbrăcăminte	Străzi / carosabil		Trotuare	
	Km	%	km	%
Total, din care:	36	100	72	100
asfalt	9	25	22,5	31
piatră/beton	1,5	4	32,5	45
pământ	25,5	71	17	24

În localitatea *Comloșu Mare*, străzile existente formează o rețea bine conturată, traseele fiind dispuse pe direcțiile nord-sud, respectiv est-vest formând intersecții rectangulare, în cruce, ușor de amenajat.

Rețeaua este străbătută prin zona centrală a localității de traseul drumului național DN 59C la care sunt racordate traseele drumurilor comunale spre Lunga (DC 10), spre Grabaț (DC 14) și spre Gottlob (DC 13).

Restul străzilor existente au caracter de deservire locală fiind în majoritatea lor nemodernizate.

Dacă din punct de vedere al disponibilității în plan, rețeaua stradală satisface cerințele de deservire a localității, nu același lucru se poate aprecia și din punct de vedere al viabilității părții carosabile.

Faptul că majoritatea traseelor străzilor nu fac parte din sistemul drumurilor publice clasificate, având suprafețe carosabile alcătuite din împietruiri în stare rea sau făcând parte din categoria străzilor din pământ, face ca deservirea rutieră pe timp ploios să fie foarte anevoioasă. Punctăm aici absența drumurilor agricole, paralele cu drumurile naționale, cu aceleași consecințe mai sus arătate.

Trotuarele din piatră (cărămidă arsă) sunt într-o stare continuă de uzură, necesitând lucrări de reabilitare și întreținere permanentă. De asemenea, trotuarele de pământ sunt greu accesibile pe timp nefavorabil. Străzile sunt flancate de șanțuri pentru scurgerea apei pe toată lungimea lor, însă nu sunt corespunzător întreținute și prevăzute cu podețe la intersecții și la

accesul în gospodării. Podețele existente la intersecții sunt colmatate cu pământ, împiedicând scurgerea apei .

Un alt inconvenient al rețelei stradale îl constituie faptul că se neglijează de către populație curățirea și întreținerea dispozitivelor de scurgere și colectare a apelor meteorice (șanțuri, rigole, podețe etc.)

Rețeaua stradală a localității **Comloșu Mic** este dispusă liniar fiind formată din străzi paralele orientate pe direcțiile sud-nord, respectiv est-vest.

Din întreaga rețea existentă, doar traseul drumului national DN 59C ce străbate zona centrală a localității este modernizat, restul străzilor fiind din pământ sau pe scurte sectoare având o împietruire aflată într-o stare avansată de uzură.

Același aspect al preocupării cetățenilor pentru întreținerea șanțurilor și a dispozitivelor de scurgere a apei se remarcă și pe străzile satului Comloșu-Mic.

Lungimea totală a rețelei este de circa 9 km din care 1,1 km (traseul DN 59C) este modernizat.

Rețeaua stradală a localității **Lunga** este dominată de traseul drumului comunal DC 10, ce străbate zona centrală de la est la vest, traseul fiind modernizat, dispus în aliniament.

Restul străzilor existente au caracter strict de deservire locală, asigurând accesul la unele obiective precum cimitirul, complexul zootehnic etc. .

Lungimea rețelei este de circa 4,1 km din care 3,2 km modernizat.

Pentru localitățile Comloșu Mic și Lunga se remarcă același inconvenient al lipsei de viabilitate a părții carosabile determinată de existența unui număr mare de drumuri nemodernizate (de pământ, parțial pietruite, însă rău întreținute). La aceasta se adaugă marcarea, inscripționarea și iluminarea de slabă calitate cu efecte negative asupra siguranței circulației pe drumurile publice, rezistența scăzută a structurii drumurilor ducând la o degradare mult prea rapidă. Se remarcă un volum redus de investiții pentru construirea, întreținerea și modernizarea drumurilor. Remarcăm lipsa unor lucrări pentru pietruirea unor obiective des frecventate, cum ar fi gara CFR, cimitire, sectorul de poliție de frontiera Lunga, drumul comunal dintre Comloșu-Mic și Grabaț, drumul comunal dintre Comloșu Mare și Grabaț, drumul comunal dintre Comloșu Mare și Vizejdia etc.

Aceste aspecte afectează siguranța circulației și îngreunează dezvoltarea activităților productive, a serviciilor și intensificarea legăturilor economice, a accesului spre piețe de desfacere interne și internaționale.

În ceea ce privește parcările, acestea sunt amenajate în centrul localității Comloșu Mare, la mai toate instituțiile, nu însă în satele aparținătoare.

Transporturi feroviare și rutiere

Calea ferată în comună a fost construită în 1910, iar după împărțirea Banatului, pe distanța Kikinda Mare- Arad, Comloșu Mare era stația de graniță a acestei linii. Ulterior s-a realizat ramificația spre Nerău și legătura cu nodul feroviar Lovrin, asigurându-se astfel acces favorabil pentru toate direcțiile. Gara se află la marginea de nord a comunei .

La ora actuală nu există legături feroviare în satele Comloșu Mic și Lunga, astfel că locuitorii de aici nu beneficiază de acces direct pe calea ferată la localitățile din județ. Acest neajuns este substituit în parte de existența unor curse cu autobuzele ce transportă navetiștii la unitățile de producție din Sânnicolau Mare și Jimbolia.

Puncte de trecere a frontierei

Așezarea comunei favorizează apropierea de cele două țări vecine- Ungaria și Serbia-Muntenegru. Față de vama Jimbolia , centrul de comună se află la o distanță de 18 km cu acces pe drum național, iar față de vama Cenad , la o distanță de 40 km, de asemenea cu acces pe drum național.

Se preconizează că deschiderea traficului greu prin vama Cenad va duce la sporirea traficului pe ruta Cenad – Comloșu Mare – Jimbolia pentru a face legatura între Ungaria și Serbia-Muntenegru.

Localitatea Lunga a constituit până în anul 2004 punct de trecere a frontierei în regim de mic trafic, însă acesta a fost închis ca urmare a extinderii Uniunii Europene și a consecințelor acestui fapt asupra țării noastre.

Aspecte tehnico-edilitare

Alimentarea cu apă. Evacuarea apelor uzate

Locuitorii comunei Comloșu Mare, grupați în 1471 de gospodării, în întregime, au acces la rețeaua de alimentare cu apă a comunei.

Apa subterană este captată cu ajutorul a 8 foraje executate la adâncime de 230-243 m , dotate cu pompe submersibile cu o capacitate între 2,5 și 5 kw. Doar 4 foraje sunt funcționale, 2 dintre ele, realizate relativ recent neputând fi folosite datorită executării impropii. Vechimea instalațiilor este cuprinsă între 6 și 32 ani, iar cea a pompelor între 0 și 11 ani.

În Comloșu Mare și Lunga funcționează 4 foraje de adâncime, deficitar fiind Comloșu Mic unde este funcțional un singur foraj de apă potabilă.

Rețeaua de distribuție însumează 32 km, distribuiți astfel :

- Comloșu Mare - 20 km ;
- Comloșu Mic – 9 km ;
- Lunga – 3 km. Mare parte din aceste trasee prezintă un grad avansat de uzură, așa cum reiese din tabelul de mai jos :

<i>Localitate</i>	<i>Lungime</i>	<i>Material</i>	<i>An de punere în funcțiune</i>	<i>Stare</i>
Comloșu Mare	12 km	Teavă de oțel	1972	Uzură avansată
	5 km	Teavă de oțel	1993	Bună
	3 km	PVC	2002-2005	Foarte bună
Comloșu Mic	7,5 km	Teavă de oțel	1972	Uzură avansată
	1,5 km	PVC	2000-2005	Foarte bună
Lunga	3 km	Teavă de oțel	1993	Bună

Aproximativ **62 % din rețeaua de distribuție necesită înlocuire** datorită vechimii și a problemelor întâlnite în exploatare.

În ceea ce privește contorizarea consumului de apă, aproximativ 60 % din gospodăriile au montate apometre, iar ritmul racordărilor este unul susținut. O dată cu contorizarea gospodăriilor se sistează cișmelele stradale.

Consumul anual de apă la nivelul comunei este de cca. 150.000 mc de apă / an, cei mai mari consumatori fiind Căminul pentru persoane vârstnice și unitățile agricole. Acestea din urmă au foraje proprii, această practică devenind obligatorie și pentru micii producători agricoli. Există aprox.100 de foraje proprii ale persoanelor fizice sau juridice.

Calitatea apei se află permanent sub controlul autorităților, efectuându-se periodic analize ale calității apei.

Nu există la nivelul comunei un sistem de canalizare și tratare a apei, luându-se măsuri pentru întocmirea documentațiilor necesare unei astfel de investiții.

Alimentarea cu energie electrică

Alimentarea cu energie electrică este asigurată în totalitate.

Lungimea rețelei electrice este de:

km rețea	Comloșu Mare	Comloșu Mic	Lunga	Total
Înaltă	3,2	1,8	0,28	5,28
Joasă	24,02	10,03	6,1	40,15
Total	27,22	11,83	6,38	

Racordarea s-a realizat în următorii ani:

- Comloșu-Mare - 1938;
- Comloșu-Mic - 1935;
- Lunga - 1960.

Iluminatul stradal însumează 10 km rețea și ridică probleme de întreținere, îndeosebi pe străzile laturalnice. Traseul DN 59C de pe raza localității Comloșu Mare este modernizat în anul 2002.

În Comloșu-Mic, în 1935, a fost dată în exploatare o uzină electrică cu generator monofazic acționat de un motor termic pe motorină montat de către Nicolaus Bosch la care au fost racordate primăria, postul de poliție, magazinul universal, școala, căminul cultural și alte gospodării situate pe strada principală. Curentul se difuza seara timp de 3 ore și dimineața 2 ore.

În Comloșu-Mare, o asociație de 5 proprietari au construit o uzină electrică dată în exploatare în 1939 cu generator monofazat, acționat de un motor termic, curentul fiind distribuit la primărie și instituții, precum și în gospodăriile înstărite pe străzile apropiate numai 5 ore pe zi.

Racordarea la rețeaua națională de electricitate s-a realizat în 1960 la nivelul întregii comune.

Alimentarea cu gaz

Demararea investiției „Înființarea distribuției de gaze naturale în comuna Comloșu Mare” s-a realizat în 1996, până în prezent fiind întocmit un studiu tehnico-economic. O actualizare a costurilor acestei investiții la nivelul lunii iunie 2005 ridică suma la valoarea de 63 miliarde lei.

Alimentarea cu energie termică

În prezent, în comuna Comloșu Mare încălzirea locuințelor se realizează cu sobe cu lemne de foc sau cărbuni, iar prepararea hranei se realizează cu butelii de aragaz și lemne de foc.

Dintre obiectivele socio-culturale, beneficiază de sistem centralizat de încălzire, cu combustibil lichid sau solid, Primăria, Căminul pentru persoane vârstnice, Grădinița cu program normal Comloșu Mic și Școala și grădinița din Lunga.

Se remarcă tot mai multe gospodării care au instalat un astfel de sistem centralizat de încălzire.

Rețea de telefonie

Tehnica avansată a permis dotarea localităților comunei cu centrale telefonice digitale de către compania ROMTELECOM, constatându-se un progres în dezvoltarea telecomunicațiilor.

Până în toamna anului 1999, în satele comunei au existat centrale semi-automate cu 200 abonați, iar legăturile interurbane și internaționale se realizau prin centrala digitală automată din Jimbolia.

Toamna anului 1999 a adus cu sine introducerea centralelor automate, două la număr ce deservește aproximativ 600 de abonați.

Comuna se află, de asemenea, sub acoperirea rețelelor de telefonie mobilă, ORANGE, CONNEX și COSMOROM.

Se remarcă însă o abordare și o valorificare redusă a posibilităților de comunicare. Pe viitor se dorește conectarea instituțiilor școlare la rețeaua INTERNET, acest aspect fiind deja realizat în administrația publică.

Spațiul de trai / Condiții de locuit

Comuna numără 1471 de gospodării, distribuite astfel:

Comloșu Mare - 1048;

Comloșu Mic - 272;

Lunga - 151.

În toate cele trei localități ale comunei, gospodăriile sunt dispuse rectangular asigurându-se acces facil la fiecare dintre ele.

Majoritatea gospodăriilor sunt construite din pământ cu o fundație precară. Există însă și case realizate din cărămidă sau materiale rezistente. Toate, însă, sunt afectate de igrasie, dată fiind poziția pânzei de apă freatică în zonă și lipsa izolării.

Gospodăriile , în marea lor majoritate sunt dotate precar. Majoritatea au apă curentă în curte, toalete afară, iar evacuarea apelor uzate nu se face în fose septice, ceea ce afectează calitatea locuirii și, în definitiv a mediului de trai.

Există numeroase cereri pentru alocare de spațiu locativ, oferta administrației fiind însă redusă. Se remarcă o tendință pronunțată a chiriașilor fondului locativ de stat de a cumpăra locuințele închiriate în baza legii.

Sunt , de asemenea, reduse ofertele administrației pentru loturi de teren în vederea construirii de case.

Mediul inconjurător

Calitatea aerului, solului, apei potabile

În principiu, neexistând industrie , sunt prea puțini factori care să aibă un impact negativ asupra mediului. Parametrii calitativi ai aerului, solului și apei potabile se mențin în cote normale.

Deșeuri

În Comloșu Mare, au fost stabilite prin Hotărârea Consiliului Local nr. 12/2000 următoarele locuri de depozitare a gunoiului menajer și a altor deșeuri rezultate din gospodăriile populației și ale agenților economici :

Comloșu Mare

NGL 142 – drumul Teremiei în spatele SA Bancom ;

NGL 660 – drumul spre Comloșu Mic în dreapta ;

HB 635 – în Bărăcioni în prelungirea ultimei și penultimei străzi;

NGL 454– drumul Gottlobului la ieșire pe stânga.

Comlosu Mic

NGL 824 – fosta șintărie.

Lunga

Prima ieșire spre dreapta în gropi.

Nu exista un serviciu de salubritate, fiecare gospodărie transportându-și gunoiul menajer și alte deșeuri în aceste depozite. Aceste amplasamente nu sunt întotdeauna respectate, astfel că se întâlnesc foarte multe depozite clandestine în jurul localităților.

Se apreciază că se generează, anual, aprox. 10.000 tone de deșeuri menajere, agricole, din construcții etc.

La nivelul administrației locale se fac eforturi pentru remedierea acestei situații, luându-se măsuri precum :

- Instalarea de coșuri stradale în centrul civic al localității Comloșu Mare;
- Montarea de europubele la toate instituțiile din subordinea Consiliului Local;
- Instituirea pentru agenții economici, instituțiile publice și alte persoane juridice a obligației de a achiziționa și instala la sediul social și la punctele de lucru recipiente de tip europubelă.

Se află în fază incipientă activitatea de precolectare, colectare, depozitare și transport a deșeurilor menajere de pe raza comunei, ca activitate organizată de către administrația

locală. Concomitent cu operaționalizarea acestui serviciu, se are în vedere, reducerea depozitelor de deșeuri menajere la două., precum și demararea unei campanii de conștientizare a populației pentru colectarea selectivă a deșeurilor.

Alte activități de mediu

Începând cu anul 2001 , administrația locală a pus un accent deosebit pe realizarea unui program de împăduriri a terenurilor degradate. In 2005 există 9,5 ha de teren împădurit cu specii precum salcâm, tei, salcie, dar și două pepiniere proprii de salcâm și nuc. Resursele materiale și tehnice sunt minime, realizările datorându-se și contribuției sectorului privat.

S-a realizat o inventariere a suprafețelor disponibile pentru împădurire și un plan de măsuri pentru perioada 2005-2006.

În comună mai există 15 ha de pădure de salcâm, înființată în 1988, utilizată ca loc de agreement.

Un alt sector prioritar pentru administrația locală este curățenia localităților, amenajarea spațiilor verzi, a parcurilor. Sunt utilizate resursele umane avute la dispoziție prin aplicarea Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat , iar ca resurse materiale dotarea proprie a administrației locale , precum și utilajele puse la dispoziție de către sectorul privat local.

Se efectuează trei campanii de curățenie anuale (primavăra, vara și toamna), fiind mobilizați și cetățenii comunei pentru a întreține un aspect îngrijit pe suprafețele aferente gospodăriilor.

III.3.Economia

Agenți economici

La nivelul comunei Comloșu Mare există un număr de **60 agenți economici**, organizați ca societăți comerciale, societăți agricole, persoane fizice autorizate sau asociații familiale:

Nr.crt.	Denumirea agentului economic	Forma de organizare	Domeniu de activitate	Sediul
1.	ADELLYNE'S	Soc.com.	Industria ușoară - producție încălțăminte	Comloșu Mare
2.	AGROINDUSTRIAL	Soc.com.	Producție agricolă	Comloșu Mare
3.	ALMOVIPAN	Soc.com.	Panificație, comerț produse alimentare, bauturi și tutun	Comloșu Mare
4.	ANDARTA	Soc.com.	Morărit și panificație, comerț produse alimentare, bauturi și tutun	Comloșu Mare
5.	BANCOM	Societate agricolă	Producție agricolă	Comloșu Mare
6.	BANCA DE CREDIT	Soc.com.	Servicii bancare	Comloșu Mare
7.	CABINET MEDICAL « DR. ANASTASIU DAN »	Soc.com.	Servicii medicale	Comloșu Mare
8.	CABINET MEDICAT « DR.DANCIU »	Soc.com.	Servicii medicale	Comloșu Mare
9.	CABINET MEDICAL « DR. DINU »	Soc.com.	Servicii medicale	Comloșu Mare
10.	CABINET STOMATOLOGIC « DR. GRECU NECULAI »	Soc.com.	Servicii medicale	Comloșu Mare
11.	CESIL	Soc.com.	Producție agricolă	Comloșu Mic
12.	COLUMIROM	Soc.com.	Producție agricolă	Comloșu Mare
13.	COMLOSANA	Societate agricolă	Producție agricolă	Comloșu Mare
14.	COMLOS CLAUDIA	Soc.com.	Comerț alimente și diverse	Comloșu Mare
15.	COMLOS FARM	Soc.com.	Comerț produse farmaceutice	Comloșu Mare
16.	CONSUMCOOP Almajan Florin	Cooperativa	Comerț alimente și diverse	Comloșu Mare
17.	CONSUMCOOP Almajan Cosmin	''	Comerț alimente și diverse	Comloșu Mic
18.	CONSUMCOOP Balita Zorita	''	Comerț alimente și diverse	Comloșu Mare
19.	CONSUMCOOP Barbu Maria	''	Comerț metalo-chimice	Comloșu Mare
20.	CONSUMCOOP Boteanu Mircea	''	Comerț bauturi și alimente	Comloșu Mic

21.	CONSUMCOOP Jitianu Mioara	''	Comert alimente si diverse	Comlosu Mic
22.	CONSUMCOOP Palik Elena	''	Comert produse de patiserie	Comlosu Mare
23.	DELIMACHE JUNIOR	Soc.com.	Comert alimente si diverse	Lunga
24.	EURO-COSMINYS	Soc.com.	Comert bauturi si alimente	Comlosu Mic
25.	GAMA COMPLECT	Soc.com.	Productie agricola	Comlosu Mare
26.	IOSANA	Soc.com.	Comert alimente si diverse	Comlosu Mare
27.	LADY'S ANN OIL	Soc.com.	Comert carburanti si produse petroliere	Lunga
28.	LAMCRIST	Soc.com.	Comert alimente si diverse	Comlosu Mare
29.	LA MICA TANIA	Soc.com.	Comert alimente si diverse	Comlosu Mare
30.	LUMIAGRO	Soc.com.	Productie agricola	Comlosu Mare
31.	ODISEEA	Soc.com.	Servicii transport ; comert alimente, bauturi si diverse	Comlosu Mic
32.	OFGIC&SIEN	Soc.com.	Servicii colectare deseuri	Comlosu Mare
33.	PIZZOLI-AGRI	Soc.com.	Productie agricola	Timisoara-PL Comlosu Mare
34.	POSTA ROMANA – agentia Comlosu Mare	Companie nationala	Servicii postale	Comlosu Mare
35.	POSTA ROMANA – agentia Comlosu Mic	Companie nationala	Servicii postale	Comlosu Mic
36.	RIVELINYO	Soc.com.	Comert alimente si diverse	Comlosu Mare
37.	ROBATIM PRODIMPEX	Soc.com.	Productie agricola	Timisoara-PL Comlosu Mare
38.	SEQUOIA	Soc.com.	Servicii in agricultura	Comlosu Mare
39.	SIM CENTRAL	Soc.com.	Comert alimente si bauturi	Comlosu Mare
40.	TIMSAT	Soc.com.	Servicii televiziune prin cablu	Comlosu Mare
41.	TIPPARARY	Soc.com.	Productie agricola	Timisoara-PL Comlosu Mic
42.	TRUSOR VET	Soc.com.	Comert produse veterinare	Comlosu Mare
43.	VISUAL INDIVIDUAL PRECISION	Soc.com.	Comert produse optica	Comlosu Mic

În comună, există, de asemenea, numeroase persoane fizice autorizate și asociații familiale cu următoarele domenii de activitate :

Nr.crt.	Numele/denumirea PFA/AF	Forma de organizare	Domeniu de activitate	Sediul
1.	ANDRAS TIBERIU ROMEO	Persoana fizica autorizata	Cultivarea cerealelor , porumbului si a altor plante	Comlosu Mare
2.	BORODI IOANA	Asociatie familiala	Fabricarea articolelor de voiaj si marochinarie si a articolelor de harnasament	Comlosu Mic
3.	BUDEANU LAZAR	Persoana fizica autorizata	Constructii de cladiri si lucrari de geniu civil	Comlosu Mare
4.	BUNACIU NICOLAE	Persoana fizica autorizata	Frizerie	Comlosu Mare
5.	FACEA DUMITRU	Persoana fizica autorizata	Cabinet veterinar	Comlosu Mare
6.	GALETAR MARIA CORINA	Persoana fizica autorizata	Coafura si alte activitati de infrumusetare	Comlosu Mare
7.	JINARU ADAM	Asociatie familiala	Alte activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor – autorizare protectia muncii	Comlosu Mare
8.	LORINCZ MONICA	Persoana fizica autorizata	Frizerie	Comlosu Mic
9.	MELINTE OVIDIU	Persoana fizica autorizata	Constructii de cladiri si lucrari de geniu civil	Comlosu Mare
10.	MICLAU LUCIAN	Persoana fizica autorizata	Constructii de cladiri si lucrari de geniu civil	Comlosu Mare
11.	NEGRE VIOREL	Asociatie familiala	Panificatie, comert cu amanuntul al painii	Lunga
12.	NICU RODICA	Persoana fizica autorizata	Comert cu amanuntul de produse alimentare, bauturi si tutun	Comlosu Mare
13.	POP MIHAELA	Asociatie familiala	Fabricarea painii, fabricarea produselor proaspete de patiserie	Comlosu Mic
14.	POPESCU GHEORGHE	Persoana fizica autorizata	Taierea, fasonarea si finisarea pietrei	Comlosu Mare
15.	SAMAON LUCIAN	Persoana fizica autorizata	Frizerie	Comlosu Mare
16.	TANASE GEORGETA	Persoana fizica autorizata	Comert produse cosmetice	Comlosu Mare
17.	TOPARCEANU GABRIELA	Persoana fizica autorizata	Comert produse imbracaminte	Comlosu Mare

Analizând, se observă că 30 % dintre agenții economici activează în domeniul producției agricole și agroalimentare, 40 % în comerț și 30% în servicii.

Agricultura

Condițiile geografice deosebit de favorabile în zonă au determinat o preocupare intensă pentru sectorul agricol, *îndeosebi pentru cel vegetal*. Solurile mănoase permit **cultivarea îndeosebi a cerealelor, porumbului, legumelor, plantelor tehnice și altele**. Un alt factor care permite realizarea unor performanțe în acest sector îl constituie mediul. Calitatea aerului, apei, solului este satisfăcătoare, neexistând factori perturbatori de mediu.

Din suprafața totală a comunei, 8610 ha reprezintă teren arabil, adică în proporție de 87 %. Celelalte tipuri de suprafețe agricole (pășuni, fânețe, livezi, vii) au o pondere mică din suprafața comunei.

Suprafața agricolă după modul de folosință:

Forma de proprietate		Agricol	Mod de folosință						
			arabil	pășuni	fânețe	vi	livezi	păduri	alte terenuri
Comună total	nr. ha	9108	8610	472	3	18	5	32	755

În terenurile neagricole, însumând 787 ha, sunt cuprinse drumurile de exploatație agricolă, o bogată rețea de canale de desecare și câteva bălți care nu pot fi amenajate întrucât seacă pe timpul verii. Se constată însă o degradare a suprafețelor ocupate cu vii și livezi ca urmare a neaplicării lucrărilor de întreținere și combatere a bolilor și dăunătorilor, recolta fiind foarte mică. Pășunile în suprafață mare față de efectivele de animale au fost desțelenite pe 180 ha și date ca suprafață arabilă în arendă celor care nu posedă pământ.

Celelalte pășuni, cu excepția celor împădurite cu salcâm și stejar, se prezintă într-o stare care necesită lucrări de întreținere din partea comunității. Lipsa curățirii acestor suprafețe și a fertilizării lor determină producții mici de masă verde, precum și acces incomod pentru animale (îndeosebi pentru oi).

Aplicarea legilor fondului funciar este realizată în proporție de 100% - 2749 titluri de proprietate eliberate – pentru o suprafață de 8115 ha).

Fragmentarea terenului :

Denumire	Total din care :	Până la 2,5 ha	Intre 2,5 ha și 5 ha	Intre 5 ha și 10 ha	Peste 10 ha
Teren aflat în proprietate	8115	1610	1719	3444	1342

În prezent, sunt constituite în comună opt societăți comerciale sau agricole care exploatează terenul agricol, existând, de asemenea, un număr mare de persoane care exploatează pământul în mod individual. Aproximativ 79 % din terenul arabil este exploatat în mod asociativ, sub forma societăților comerciale/agricole sau a exploatațiilor familiale. Doar 21 % este lucrat în gospodării individuale, aceste suprafețe fiind cele mai fragmentate.

Situația exploatării terenului agricol se prezintă astfel :

<i>Forma de exploatare a terenului</i>	<i>Suprafața</i>	<i>%</i>
Societăți comerciale cu profil agricol/ societăți agricole	4583 ha	53
Exploatații familiale / exploatații comerciale	2221 ha	26
Gospodării individuale	1806	21
TOTAL	8610	100

Baza materială și nivelul tehnologic al societăților și exploatațiilor agricole se prezintă bună, preocuparea pentru îmbunătățirea acestora fiind permanentă. Cele mai multe dintre societățile de profil au achiziționat utilaje prin accesarea unor credite rambursabile sau nerambursabile. Mult mai timide sunt aceste intenții la nivelul exploatațiilor familiale sau la nivelul gospodăriilor individuale.

În ultimii ani, s-a pus un accent deosebit pe pregătirea profesională a agricultorilor. Prin intermediul Primăriei- centrul agricol, a Telecentrului , a Centrului local de consultanță agricolă, s-au organizat numeroase cursuri (în meserii precum agricultor, legumicultor, floricultor,arendăș etc.), seminarii, mese rotunde , prezentări de firme, produse, tehnologii de profil, toate contribuind la creșterea nivelului de cunoștințe în domeniul agricol și la îmbunătățirea performanțelor în acest sector.

Structura producției vegetale :

Conform datelor furnizate de Camera agricolă din cadrul Primăriei, în anii 2004-2005 au fost cultivate și s-au înregistrat următoarele :

<i>Cultura</i>	<i>Suprafața însămânțată (ha) 2004</i>	<i>Producție obținută (tone) 2004</i>
Orz	220	1033
Grâu	4769	22623
Rapiță	160	380
Ovăz	120	216
Cartofi	42	470
Floarea soarelui	431	1113
Sfeclă de zahăr	19	665
Porumb	1874	10310
Legume	70	873
Pepeni verzi	40	800
Pepeni galbeni	25	375

În anul 2005 au fost însămânțate următoarele suprafețe :

<i>Culturi</i>	<i>Suprafețe însămânțate (ha)</i>
Grâu	4439
Orz	347
Rapiță	125
Mazăre grădină	2
Ceapă	6
Rădăcinoase	10
Tomate	30
Vinete	5
Ardei	5
Ovăz	15
Cartofi	70
Sfeclă de zahăr	20
Orzoaică de primavară	140
Floarea soarelui	742
Tutun	5
Porumb	1873
Pepeni verzi	80
Pepeni galbeni	20

Legumicultura este practică în deosebi în gospodăriile individuale, înregistrându-se în ultimul timp un interes crescut pentru acest sector. De altfel, comuna se bucură de o bogată tradiție, știindu-se faptul că gospodarii puneau mare accent pe cultivarea tomatelor, a căror producție era destinată pieței internaționale.

Pomicultura este prezentă doar în gospodăriile individuale, în mici livezi amenajate. Din păcate , nu se practică pe suprafețe întinse.

Sectorul zootehnic este slab reprezentat în comună, singurele efective de animale fiind cele existente în gospodăriile individuale. Marile ferme zootehnice existente înainte de 1989 au fost desființate, clădirile s-au degradat, iar cele care mai există se află în proprietate privată fără a fi exploatate , însă, pentru utilitatea lor.

În gospodării, la nivelul anului 2005, situația efectivelor de animale se prezintă astfel:

<i>Localitatea</i>	<i>bovine</i>	<i>ovine</i>	<i>caprine</i>	<i>porcine</i>	<i>cabaline</i>	<i>pasari</i>
Comloșu Mare	138	1490	111	1202	132	17441
Comloșu Mic	70	263	37	314	29	4120
Lunga	19	33	15	165	15	2549
TOTAL	227	1786	163	1681	176	24110

Asistența sanitar-veterinară este asigurată prin medicii și tehnicienii veterinar care prestează aceste servicii comunității printr-un cabinet veterinar și o farmacie veterinară .

Sunt deficitare la nivelul comunei valorificarea produselor agricole , precum și asocierea producătorilor în vederea desfacerii sau a achiziționării produselor /serviciilor specifice.

Industrie

Acest sector economic este slab reprezentat în comună existând doar trei întreprinderi mici și mijlocii ce activează în industria ușoară și în cea de morărit-panificație.

S.C. ADELLYNE'S SRL își desfășoară activitatea în industria ușoară, producând încălțăminte.

S.C. ANDARTA SRL deține o moară de cereale, producând făină, dar în același timp, produce și pâine și produse de panificație cu o capacitate de pâini /zi. Același obiect de activitate îl are și S.C. ALMOVIPAN SRL , aceste două unități asigurând necesarul de pâine în comună.

Baza materială și nivelul tehnologic este unul satisfăcător.

Servicii

Constituite sub forma societăților comerciale sau a persoanelor fizice autorizate, respectiv asociații familiale, serviciile sunt asigurate în domeniul medical, uman și veterinar, poștei și telecomunicațiilor, activităților de frizerie , coafură, al construcțiilor și amenajărilor civile.

Sunt slab reprezentate serviciile bancare, de transport, de asigurări etc.

Comerț

Aproximativ 40 % dintre agenții economici de pe raza comunei acționează în domeniul comerțului, preponderent în comerțul cu alimente și diverse alte bunuri de strictă necesitate.

Târguri și piețe existente

Pe raza comunei Comloșu Mare există doar o mică piață agro-alimentară, utilizată doar de câțiva comercianți ambulanți. Mult mai mari și frecventate sunt târgurile din zonă, respectiv Jimbolia (în zilele de miercuri și sâmbătă) și Lovrin (duminică).

III. 4. Situația din punct de vedere social.Sănătatea

Populația comunei Comloșu Mare numără cca. 4808 locuitori la recensământul național din 2002.

La nivelul anului 2005, recensământul efectuat la Registrul agricol relevă următoarea situație a populației comunei :

Comloșu Mare	3253
Comloșu Mic	919
Lunga	508
Total	4680

Scăderea numărului de locuitori față de anul 2002 se datorează în principal plecării multor locuitori ai comunei în țări precum Spania sau Italia, atrași de oportunitățile de muncă. Se așteaptă însă, ca aceștia să revină în comună.

Pe grupe de vârstă, există :

Localitatea	0-18 ani	%	19-40 ani	%	41-60 ani	%	Peste 60 ani	%	Total
Comloșu Mare	830	26	1121	34	685	21	617	19	3253
Comloșu Mic	268	29	354	39	207	22	90	10	919
Lunga	147	29	181	36	112	22	68	13	508
Total	1245		1656		1004		775		4680
%	26,6		35,4		21,4		16,6		100

Mai în detaliu :

Localitate/ Total	0-6 ani	7-14 ani	15-18 ani	19-30 ani	31-40 ani	41-50 ani	51-60 ani	Peste 60 ani	Total
Comloșu Mare	233	359	238	570	551	364	321	617	3253
Comloșu Mic	60	129	79	190	164	122	85	90	919
Lunga	36	58	53	96	85	56	56	68	508
Total	329	546	370	856	800	542	462	775	4680
%	7	12	8	18	17	11	10	17	100

Populația matură a comunei , structurată pe sexe, numără :

<i>Localitatea</i>	<i>Total populație matură</i>	<i>Bărbați</i>	<i>Femei</i>
Comloșu Mare	2423	1158	1265
Comloșu Mic	651	317	334
Lunga	361	178	183
Total	3453	1653	1782
%	100	47,8	52,2

Comuna Comloșu Mare este situată în vecinătatea orașului Jimbolia, un important pol industrial înaintea de anul 1990. De asemenea, o parte însemnată a forței de muncă era ocupată în sectorul agricol. Căderea economiei orașului Jimbolia, precum și desființarea multor ferme agricole aparținând combinatului Comtim au determinat o situație fără precedent tradusă prin existența la nivelul anului 2000 a unui procent de 70 % de persoane neocupate dintre cele apte de muncă.

În ultimii ani situația s-a mai îmbunătățit prin existența centrelor industriale Sânnicolau Mare și Jimbolia care absorb forța de muncă sub 40 de ani din întreaga zonă situată între cele două orașe. Această populație este, însă, necalificată, este platită după bunul plac al conducerii societăților în cauză și face zilnic naveta de peste o oră. De asemenea, aprox. 200 de persoane sunt plecate să lucreze în străinătate (Spania sau Italia).

Dintre calificările identificate în rândul populației, remarcăm :

- ❖ Mecanic agricol – 137 pers.;
- ❖ Tehnician veterinar – 9 pers.;
- ❖ Zidar – 44 pers.;
- ❖ Sudor – 35 pers.;
- ❖ Strungar – 28 pers.;
- ❖ Lăcătuș – 63 pers.;
- ❖ Electrician – 44 pers.;
- ❖ Mecanic auto – 113 pers.;
- ❖ Croitor – 36 pers.;
- ❖ Confectioner încălțăminte – 56 pers.,

iar între profesii predomină cele cu profil agricol – inginer mecanic, inginer agronom sau cele din învățământ.

Există încă numeroase familii fără venituri sau cu venituri mici, parte din ele asistate social prin diferite forme.

Populația peste 60 de ani reprezintă aprox. 17 % din populația comunei, majoritatea fiind pensionari.

Servicii sociale existente

Căminul pentru persoane vârstnice

Căminul este instituția publică organizată în baza Legii nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, finanțată de Consiliul local Comloșu Mare și de către Consiliul Județean Timiș.

Serviciile oferite în cămin constau în :

- Servicii de îngrijire completă;
- Servicii medicale ;
- Cazare și hrană în cele aprox. 40 de camere, distribuiți fiind câte 2 sau 3 asistați; de asemenea, asistaților li se asigură trei mese pe zi în baremul zilnic stabilit prin lege;
- Menaj și reparații. Spălarea obiectelor de îmbrăcăminte se efectuează de către unitate. Căminul asigură îmbrăcăminte și obiecte în baza legii, însă asistații folosesc cu precădere îmbrăcăminte personală. Materialele necesare pentru igiena personală sunt asigurate , de asemenea, de către unitate;
- Asistență socială și psihologică de către personalul unității;
- Activități de ergoterapie și de petrecere a timpului liber prin intermediul cluburilor existente.

Beneficiari sunt persoane vârstnice care nu se pot autogospodări, nu mai au locuință, sunt lipsiti de sustinători legali, nu prezintă boli incurabile, sunt deplasabile.

Serviciile sunt asigurate pentru un număr de 90 de asistați, de câțiva ani căminul funcționând la capacitate maximă. Există , printre aceștia, 9 familii care sunt cazate într-un sector aparte. Au grijă de vârstnici cei 32 de angajați.

Ansamblul de clădiri în care funcționează căminul datează din secolul al XIX-lea, ceea ce a determinat un grad ridicat de uzură al imobilului. La aceasta se adaugă și faptul că de peste un secol clădirile au destinația de așezământ social, cu utilizare maximă.

Investițiile au vizat o parte a imobilelor, în prezent fiind stopate din pricina revendicării proprietății asupra imobilelor de către culte. Se urmărește identificarea unui alt spațiu pentru acest așezământ social și a unor finanțatori pentru amenajarea lui.

Servicii pentru familiile sarace

Prin intermediul biroului de asistență socială, primăria comunei acordă lunar ajutoare sociale unui număr de aprox. 70 de familii în baza Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat. Alte ajutoare constau în alocațiile de stat pentru copii, plata alocațiilor de susținere pentru familiile monoparentale (cca. 75 familii), plata alocației familiale complementare (cca. 177 familii), plata asistenților personali ai persoanelor cu handicap (22 de asistenți personali), evidența copiilor aflați în plasament sau alte forme de protecție.

Servicii sociale asigurate de culte

Aceste servicii se rezumă mai mult la consilierea enoriașilor, la ajutorarea acestora. Preoții sunt foarte implicați în viața socială a comunității, având pregătire de specialitate sau reprezentând pe plan local diferite organizații cu profil social din județ.

Conviețuirea

Deși o comunitate multiethnică și cu oameni provenind din toate regiunile țării, conviețuirea este una pașnică, nefiind semnalate conflicte interetnice sau intraetnice. Fenomenul infracțional este redus doar la furturi minore, cazuri de tulburări ale ordinii și liniștii publice pe fondul consumului de alcool. Intensificarea furturilor se remarcă mai ales

în campania de toamnă – furtul de produse agricole din câmp, deficitară fiind paza culturilor în extravilan.

Sunt semnalate și cazuri de violență domestică pe același fond al consumului de alcool, însă acestea sunt rezolvate în același cadru, în mare măsură și datorită gradului de educație al victimelor care acceptă situații de acest gen.

Un accent deosebit se pune de către cadrele de poliție pe munca preventivă, fiind efectuate campanii periodice având ca grup țintă copii și vârstnici.

Starea de sănătate a populației. Asistența medicală

Starea de sănătate a populației este afectată, în principal, de condițiile de locuit, de existența /inexistența apei curente în gospodărie, de calitatea acesteia, de modul de evacuare a apei uzate, de existența /inexistența grupurilor sanitare în interior /exterior ori a foselor septice etc. De asemenea, de educația pentru igienă contribuie la acest aspect.

Asistența medicală este asigurată în cadrul celor patru cabinete medicale private din comună, din care un cabinet de stomatologie, celelalte trei de medicină generală. Toate aceste cabinete au sediul în Comloșu Mare, unul dintre acestea prestând servicii și în Comloșu Mic printr-un punct de lucru.

Asistența este asigurată de 4 medici și 3 cadre medicale medii, însă nici unul dintre medici nu au stabilit domiciliul în comună, astfel că serviciile medicale nu sunt asigurate în regim de permanență. Există, însă, un centru de permanență în comuna învecinată – Teremia Mare (la o distanță de 10 km de centrul de comună), precum și spitalul orășenesc din Jimbolia (la o distanță de 14 km de centrul de comună).

În cursul anului 2005 se preconizează deschiderea unei farmacii în comună care să acopere nevoile populației.

III.5. Învățământ. Formare profesională.

Pregătirea preșcolară, școlară și profesională în comuna Comloșu Mare se realizează în 3 grădinițe, 2 școli cu clasele I-VIII, o școală cu clasele I-IV și o clasă în cadrul Școlii de Arte și Meserii.

Distribuția elevilor pe forme de învățământ :

Forma de învățământ	Număr copii/elevi
Învățământ preșcolar	172
Învățământ primar și gimnazial	572
Învățământ profesional	24
TOTAL	768
Reprezentând 16 % din totalul populației comunei	

In ceea ce privește *baza materială* există :

Comloșu Mare :

- 9 clase învățământ primar ;
- 9 clase învățământ gimnazial ;
- 1 clasa a IX-a școală de arte și meserii , profil « mecanic agricol » , clasă ce funcționează pe structura Grupului Școlar « Mihai Eminescu » Jimbolia ;
- laboratoare de biologie, fizică, chimie, informatică, bibliotecă, sală de sport ;
- 4 grupe învățământ preșcolar – grădiniță cu program normal ;
- Centrul de Documentare și Informare în grădiniță.

Comloșu Mic :

- 4 clase învățământ primar ;
- 4 clase învățământ gimnazial ;
- sală de sport ;
- 1 grupă combinată învățământ preșcolar.

Lunga :

- 2 clase învățământ primar cu predare simultană ;
- 1 grupă combinată învățământ preșcolar.

Resurse umane în învățământul comloșan :

Resurse umane	Total, din care :	Titulari	Suplinitori
Educatoare	6	5	1
Învățători	15	14	1
Profesori gimnaziu	27	16	11

Învățământul preșcolar

Începând cu anul 2002 se constată o creștere a numărului de copii înscriși în învățământul preșcolar, la nivelul întregii comune. Există totuși, un procent de aprox. 20 % care nu frecventează învățământul preșcolar. În schimb, numărul romilor care frecventează grădinița este în creștere. Predarea se realizează exclusiv în limba română. Se remarcă o creștere a numărului cadrelor didactice calificate, precum și îmbunătățirea pregătirii profesionale a acestora prin participarea la formare și documentare profesională.

Baza materială în care se desfășoară învățământul preșcolar este foarte bună în grădinițele cu program normal Comloșu Mare și Lunga. Mai necesită reabilitare și dotare clădirea în care-și desfășoară activitatea grădinița cu program normal din Comloșu Mic, aceasta ridicând probleme din pricina vechimii clădirii, a lipsei apei curente și canalizării.

O colaborare foarte bună se derulează cu familiile preșcolarelor.

Învățământul primar și gimnazial

În comparație cu anii școlari anteriori, numărul elevilor înscriși în sistemul de învățământ este în scădere.

Învățământul primar și gimnazial se desfășoară în proporție de 100% în limba română. Numărul cadrelor didactice calificate și titulare este în creștere, de asemenea, se îmbunătățește pregătirea profesională continuă a cadrelor.

Baza materială este foarte bună în localul 1 al școlii cu clasele I-VIII Comloșu Mare, clădirea fiind reabilitată în totalitate. De asemenea, clădirea școlii primare din Lunga a fost ridicată din temelii grație unei colaborări cu localitatea Troinex din Elveția. Se prezintă însă într-o stare avansată de uzură localul 2 al școlii din Comloșu Mare și cele două localuri ale școlii din Comloșu Mic.

Situația se prezintă problematică în privința celor mai multe dintre clădirile în care-și desfășoară activitatea unitățile școlare, dată fiind revendicarea proprietății asupra imobilelor de către cultele romano-catolic și greco-catolic.

Învățământul profesional

Din anul școlar 2004-2005 funcționează în cadrul școlii din Comloșu Mare, o clasă de scoală de arte și meserii, profilul « mecanic agricol », însă pe structura Grupului Școlar « Mihai Eminescu » Jimbolia.

În nici una dintre unitățile de învățământ nu s-au înregistrat cazuri de abandon școlar. Există însă copii care nu au fost înscriși într-o formă de învățământ, aceștia provenind îndeosebi din comunitatea de romi.

În ceea ce privește *performanțele școlare*, se remarcă un procent ridicat de promovabilitate la testele naționale, chiar de 100% la Comloșu Mare. Pentru a-și continua pregătirea școlară, cca. 45% dintre absolvenții învățământului gimnazial au optat pentru școala de arte și meserii – profilul mecanic agricol. Opțiunea unui număr așa de mare de elevi pentru acest profil este justificată de faptul că acești elevi își pot continua studiile în comună, dată fiind și situația materială precară a familiilor din care provin.

- Ca activități extracurriculare , se remarcă :
- Activități sportive – cros, tetratlon, fotbal – locul I la fazele județene ;
  - Concursul cultural artistic *Tinere talente bănățene*, dansuri moderne, dansuri populare ;
  - Excursii tematice în județ și în țară ;
  - Concursul internațional de matematică distractivă Kangourou ;
  - Jocuri și concursuri de Ziua Europei, 1 Iunie, serbări la sfârșitul semestrelor etc.

Educația adulților

Un accent deosebit este pus pe pregătirea profesională a agricultorilor. Prin intermediul Primăriei- centrul agricol, a Telecentrului , a Centrului local de consultanță agricolă, s-au organizat numeroase cursuri (în meserii precum agricultor, legumicultor, floricultor,arendăș etc.), seminarii, mese rotunde , prezentări de firme, produse, tehnologii de profil, toate contribuind la creșterea nivelului de cunoștințe în domeniul agricol și la îmbunătățirea performanțelor în acest sector.

De asemenea, în cadrul Telecentrului a fost organizat un curs de calculatoare.

Cadrele didactice din comună participă la numeroase cursuri de perfecționare în domeniu, iar voluntari din cadrul Telecentrului beneficiază de instruire în tematici precum management de proiect, scriere de cereri de finanțare, educație prin joacă etc.

III.6. Cultură. Sport

Comloșu Mare se mândrește cu o bogată viață culturală, încă de la începuturile existenței sale. Numeroase personalități culturale își au originile în Comloșu Mare, această tradiție perpetuându-se și în prezent.

Din punct de vedere instituțional, activitatea culturală se desfășoară în cele trei cămine culturale existente în cele trei localități. În Comloșu Mare, Casa Națională „Iulian Grozescu” Comloșu Mare are o capacitate de 400 de locuri în sala de spectacol, o sală de conferințe cu o capacitate de 60 de locuri, bucătărie și vestiare. Clădirea reprezintă monument istoric, găzduind în trecut stația de poștalion între Kikinda și Budapesta. Căminul cultural din Comloșu Mic are o capacitate de 200 de locuri. Ambele cămine sunt reabilitate în totalitate și oferă condiții bune pentru desfășurarea activităților culturale. Căminul cultural din Lunga cu o capacitate de 150 de locuri necesită reabilitare completă.

Biblioteca comunală deține 8.000 de volume puse la dispoziția cetățenilor într-un cadru adecvat. De asemenea, printr-o inițiativă comunitară, la Comloșu Mic s-a pus în funcțiune o minibibliotecă sătească, acțiunea de colectare de carte fiind permanentă.

Monumente istorice pe raza comunei sunt clădirile din centrul civic aparținând conacului „San Marco” oferind o arhitectură deosebită localității. De asemenea, personalitățile culturale și nu numai ale comunei sunt omagiate prin plăci și case memoriale.

Viața spirituală a comunei este reprezentată prin cultele existente : ortodox, romano-catolic, greco-catolic, baptist și pentecostal. Există 8 biserici dintre care 3 ortodoxe, 2 romano-catolice, o biserică greco-catolică și câte una baptistă și pentecostală.

Cetățenii comunei au hotărât să contribuie anual cu o sumă reprezentând contravaloarea a 25 de kg de grâu în vederea reabilitării exterioare a tuturor bisericilor din comună. Lucrările de reabilitare au început, aflându-se în acest proces bisericile ortodoxă și greco-catolică din Comloșu Mare.

Revistele și publicațiile cunosc o veche tradiție în Comloșu Mare. Revista „Suflet Nou” înființată în 1935 este cea mai longevivă publicație culturală din lume din mediul rural, apariția realizându-se în timp ca revistă, foaie, gazetă de perete etc. Publicația „Comloșanu” redactată și editată în cadrul Telecentrului de un grup de tineri voluntari se vrea a fi una de informare generală și apare din 2001 cu o frecvență trimestrială.

Tot în cadrul Telecentrului au fost realizate mai multe filme documentare despre Comloșu Mare.

Inițiatiile comunitare în domeniul cultural s-au tradus și prin teatru. Există o trupă de teatru pentru copii „Neghiniță Junior” care pune în scenă povești pentru copii, în această trupă regăsindu-se cadre didactice, voluntari, copii. Clubul „Femina” prezintă anual piese de teatru, puse în scenă de voluntari ce activează în acest club. De altfel, activitatea femeilor se traduce și prin ateliere de creație artizanală, spectacole susținute cu prilejul sărbătorilor tradiționale, cor etc.

O tradiție deosebită o are taraful țigănesc care susține numeroase spectacole în țară și străinătate. Membrii tarafului au realizat și un CD pentru promovarea activității lor.

Societatea civilă este bine reprezentată în comună, existând :

Asociația TeleCentru Comloșu Mare are ca scop dezvoltarea comunitară, iar acțiunile se traduc prin :

- Activități de informare, promovare;
- Cursuri de calculatoare, acces Internet;
- Identificarea de surse de finanțare pentru diferite proiecte locale;
- Realizarea parcului de copii din Comloșu Mare;
- Clubul Femina;
- Teatrul “Neghiniță Junior”
- Publicația “Comloșanu”
- Alte activități culturale.

Asociația pentru Dezvoltare Comunitară și Educațională “Ostern” Comloșu Mic vizează îmbunătățirea condițiilor de trai din Comloșu Mic și mai ales, latura educațională, acționând până în prezent pentru :

- realizarea parcului de copii din Comloșu Mic;
- împăduriri;
- realizarea sistemului de încălzire centrală din grădiniță;
- înființarea unei minibiblioteci sătești;
- alte activități culturale și educative.

Asociația “Lunga-Troinex-Comloșu Mare” s-a constituit în vederea sprijinirii relației de înfrățire dintre aceste localități;

Asociația “Păduri pentru viitor” are ca scop crearea unui fond forestier în vestul județului , cele mai multe acțiuni concretizându-se în comuna Comloșu Mare – plantarea a 9 ha de pădure, realizarea de pepiniere forestiere, identificarea de surse de finanțare pentru susținerea acestor acțiuni;

Asociația pentru Asistența Socială a Vârstnicilor “Senior” Comloșu Mare vizează o intervenție mai fermă pentru dezvoltarea sistemului de asistență socială a vârstnicilor rezidenți pe raza comunei, colaborând în acest sens cu Căminul pentru persoane vârstnice Comloșu Mare și cu administrația locală.

Latura sportivă se bucură de existența în toate cele trei localități de terenuri de sport, doar cel din Comloșu Mare aflându-se pe proprietate privată , necesitând identificarea unui alt amplasament. De asemenea, este amenajat un teren de tenis de câmp cu suprafață de beton. Terenuri mai mici de sport se află și în curtea școlilor din Comloșu Mare și Comloșu Mic. Și sălile de sport din Școli se bucură de o dotare corpunzătoare.

Aceste capacități nu sunt utilizate de către cetățeni decât n mod individual, ca activități de timp liber, neexistând o formă organizată de practicare a vreunui sport.

Alte zone de agrement sunt parcul central din Comloșu Mare, cele două parcuri pentru copii din Comloșu Mare și Comloșu Mic , precum și pădurea de salcâm din apropierea centrului de comună.

III.7. Aspecte care asigură mediul adecvat pentru dezvoltare durabilă

Cooperare

Consiliul Local Comloșu Mare este membru al Asociației microregionale “Banat – Ripensis” de dezvoltare a localităților, organizație non-profit ce acționează în zona orașului Jimbolia și numără 10 unități administrativ-teritoriale membre. Scopul acestei asociații este de a dezvolta economic și social zona de vest a județului Timiș.

De asemenea, Consiliul Local este membru al S.C. APCAN S.A. , societate ce are ca acționari Consiliul Județean Timiș și consilii locale din județul Timiș. Societatea are ca scop îmbunătățirea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare a comunelor timișene. Finanțarea acesteia este asigurată de către consiliile locale, dar, în cea mai mare măsură de către societăți de profil din Germania, în cadrul unui parteneriat dintre Consiliul Județean Timiș și autorități din Germania.

La capitolul înfrățiri, comuna Comloșu Mare întreține relații cu mai multe autorități din Ungaria, Elveția și Germania.

Comloșu Mare este înfrățit cu localitățile de frontieră din Ungaria, Cenadul Unguresc și Apatfalva, cooperarea derulându-se pe linie culturală. Până în prezent , s-a concretizat în schimburi culturale și participarea într-o tabără culturală multietnică.

Localitatea Lunga este înfrățită încă din 1990 cu localitatea Troinex, cantonul Geneva – Elvetia. Colaborarea a vizat sectorul educațional și s-a concretizat în reabilitarea totală a școlii primare din Lunga, inaugurată în 2000. De asemenea, colaborarea se dorește a fi continuată în vederea introducerii unui sistem centralizat de încălzire a școlii cu clasele I-VIII din Comloșu Mare. În acest sens, s-au făcut demersuri pentru întocmirea documentației necesare.

Un ajutor substanțial pentru unitățile de învățământ și de asistență socială vine din partea partenerilor de la Crucea Roșie Ludwigsburg Germania, care anual , caută să îmbunătățească aceste servicii prin dotările necesare. Mobilier școlar, mobilier de spital, lenjerie pentru Căminul de bătrâni, o ambulanță, dotări pentru bucătăria aceleiași instituții, toate aceste bunuri sunt donate an de an de instituția de caritate parteneră.

De asemenea, se află în fază incipientă, colaborarea cu Clubul Rotary Cetate Timișoara care dorește să investească în asistența socială a vârstnicilor din Comloșu Mare. Se poartă discuții asupra construirii unui nou cămin de bătrâni, dată fiind revendicarea proprietății asupra acestei clădiri și imposibilitatea continuării investițiilor în amplasamentul actual. Ajutorul acordat de acest Club până în prezent constă în refacerea izolației la conductele de încălzire centrală, televizoare, lenjerie etc.

Colaborări importante se derulează de către administrația locală cu Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Timișoara, Centrul de Asistență Rurală Timișoara (în cadrul programelor Promotorul local și TeleCentru), precum și cu organizațiile non-profit din comună :

- Asociația TeleCentru Comloșu Mare;
- Asociația pentru Dezvoltare Comunitară și Educațională “Ostern” Comloșu Mic;
- Asociația “Lunga-Troinex-Comloșu Mare”;
- Asociația “Păduri pentru viitor”;
- Asociația pentru Asistența Socială a Vârstnicilor “Senior” Comloșu Mare,

în domenii precum dezvoltare comunitară, educație, asistență socială, protecția mediului înconjurător, informare-comunicare etc.

Administrația locală

Potrivit art. 2 din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală , administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se organizează și funcționează în temeiul principiilor autonomiei locale, decentralizării serviciilor publice, eligibilității autorităților administrației publice locale, legalității și al consultării cetățenilor în soluționarea problemelor locale de interes deosebit.

Autoritățile locale sunt, la nivelul comunei Comloșu Mare, Consiliul Local , ca autoritate deliberativă, și Primarul, ca autoritate executivă. Consiliul Local Comloșu Mare se compune din 13 consilieri aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Aceștia, în baza mandatului dat de cetățeni, au inițiativă și hotărâsc , în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor date expres prin lege altor autorități.

Primarul este șeful administrației publice locale și al aparatului propriu de specialitate – Primăria Comloșu Mare – pe care îl conduce și îl controlează.

Serviciile publice locale se înființează și se organizează de consiliul local în principalele domenii de activitate. In Comloșu Mare, Consiliul Local organizează următoarele servicii :

- Activitatea financiar – contabilă;
- Registrul agricol;
- Stare civilă;
- Autoritate tutelară;
- Asistență socială;
- Activitatea de dezvoltare, cooperare;
- Activitatea de cultură;
- Activitatea de gospodărire comunală;
- Serviciul comunitar pentru situații de urgență;
- Serviciul de pază;
- Secretariat.

Aceste servicii sunt prestate de funcționari publici și de personal contractual calificat , a căror pregătire și perfecționare continuă este în atenția autorităților . Din punct de vedere a infrastructurii fizice, clădirea primăriei necesită reabilitare și amenajare/ recompartimentare pentru a presta servicii de calitate cetățenilor. Primria este în totalitate informatizată (echipamente, soft-uri), lipsind însă, rețeaua internă pentru comunicarea între funcționari, precum și o bază de date informatizată care să fie utilizată de către aceștia.

Prin colaborarea cu ceilalți factori de decizie din comună, dar și cu comunitatea s-a reușit implementarea unor proiecte/ programe de dezvoltare cu finanțare internă sau externă. Menționăm aici : programul Promotorul Local, programul Telecentru, programul Păduri pentru viitor, reabilitarea școlilor din Comloșu Mare și Lunga, a grădinițelor din Comloșu Mare și Comloșu Mic, proiectele parcurilor de copii din Comloșu Mare și Comloșu Mic, a căminelor culturale din cele două sate, o bogată agendă culturală și educațională, investiții în asistență socială , în activitatea de gospodărire comunală, în infrastructură etc.

În anul 2005 comuna a primit, din partea Delegației Comisiei Europene la București, titlul de SAT EUROPEAN, recunoscând valoarea tuturor acestor inițiative și eforturi ale comunității comloșene.

Politica de taxe

Pentru anul 2005 sunt previzionate venituri proprii de cca. 14 miliarde lei vechi. Categoriile de venituri cele mai importante sunt impozitele și taxele de la populație (impozit pe clădiri, pe terenuri, taxa pe mijloacele de transport), de la persoanele juridice (impozitul pe clădiri, pe terenuri și taxa pe mijloacele de transport), impozitul pe spectacole, taxele pentru eliberarea de licențe și autorizații de funcționare, taxe judiciare de timbru, taxe de timbru pentru activitatea notarială. De asemenea, există venituri din închirieri și concesiuni, precum și venituri din capital (venituri din valorificarea unor bunuri ale instituțiilor publice, venituri din vânzarea unor bunuri aparținând domeniului privat, venituri din vânzarea locuințelor construite din fondurile statului).

Procentul de colectare a veniturilor proprii este de aprox. 87 %.

Urbanism. Imobiliar

La nivelul comunei, Planul Urbanistic General Și Planul de Amenajare a Teritoriului reprezintă documentele urbanistice de bază. Față de situația intravilanului și a extravilanului prezentat în cele două documente, nu există modificări.

Patrimoniul privat al comunei se compune din clădiri și terenuri, acestea din urmă situate atât în intravilan, cât și în extravilan. Foarte puțin din patrimoniul imobil al comunei este întabulat.

Administrația locală nu mai dispune de spații cu altă destinație decât cea de locuință în intravilan pentru a putea oferite spre închiriere pentru diverse activități economice. Din punct de vedere al extravilanului, comuna deține în proprietate pășunile în suprafață de 486,67 ha din care sunt utilizate cu această destinație 220 ha. Celelalte suprafețe sunt arendate în scop agricol sau sunt împădurite.

În afara investițiilor locale în domeniul agricol, lipsa spațiilor, precum și infrastructura deficitară au determinat o atractivitate scăzută din partea investitorilor în industrie/servicii.

În agricultură, investițiile sunt, în exclusivitate, locale, realizate la un nivel tot mai ridicat. Calitatea solului permite realizarea unor producții ridicate. Interesul pentru teren este ridicat, prețul fiind de aprox. 1000 - 1200 Euro/ha.

Deficitară este evidența informatizată a suprafețelor de teren reconstituite sau constituite în baza legilor fondului funciar. Se creează probleme în momentul unor neînțelegeri de grănițuri între proprietari; de asemenea, pentru administrația locală în scopul impozitării. Mai mult, există multe suprafețe de teren a căror circulație juridică nu se regăsește în nici o evidență (sunt vândute-cumpărate cu acte de mână / cu martori).

Legislația proprietății a fost aplicată în totalitate în comună, existând încă solicitări de teren în baza noii legislații privind proprietatea. În ceea ce privește clădirile revendicate în baza Legii nr. 10/2001 și a Legii nr. 501/2002, se remarcă revendicarea dreptului de proprietate asupra unor clădiri publice precum :

- ✓ Școala cu clasele I-VIII Comloșu Mare – local 1 (în litigiu);
- ✓ Școala cu clasele I-VIII Comloșu Mare – local 2;
- ✓ Căminul pentru persoane vârstnice Comloșu Mare (în litigiu);
- ✓ Școala cu clasele I-VIII Comloșu Mic – local 1;
- ✓ TeleCentrul Comloșu Mare și Postul de Poliție Comloșu Mare (în litigiu).

Conform legislației, pentru primele patru clădiri, în eventualitatea pierderii proprietății, noii proprietari nu vor putea schimba destinația actuală vreme de 5 ani de la decizia de retrocedare sau de la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, însă vor putea percepe chirie pentru spațiul respectiv.

Ordinea publică și siguranța cetățeanului

Acest aspect al vieții comunei este asigurat prin :

- Paza comunală ;
- Postul de poliție ;
- Sectorul de poliție de frontieră.

La nivelul comunei Comloșu Mare , potrivit prevederilor Legii nr. 333/2003, paza comunală se efectuează prin plata de către familiile care au domiciliul sau reședința pe raza comunei a prestației personalului de pază, al cărei cuantum este stabilit prin hotărâre a Consiliului Local Comloșu Mare.

Postul de poliție asigură prin cei patru agenți de poliție ordinea publică, iar personalul poliției de frontieră veghează la buna desfășurare a pazei sectorului de frontieră.

La nivelul comunei este organizat serviciul comunitar pentru situații de urgență, fiind format din pompieri voluntari. Dotarea serviciului se rezumă la existența unei autospeciale pentru stingerea incendiilor și a echipamentului de protecție.

CAPITOLUL IV

ANALIZA SWOT

PUNCTE TARI ȘI PUNCTE SLABE ALE COMUNEI COMLOȘU MARE

	PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<i>Infrastructura de transport</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rețeaua de drumuri publice ce însumează 30,4 km asigură legături cu majoritatea localităților; • Disponerea largă a străzilor ; • Pe majoritatea traseelor pietonale, trotuarele sunt asfaltate / pietruite; • Existența unui proiect de numerotare a caselor / denumire a străzilor; • Apropierea de PTCF Cenad (rutier) și Jimbolia (rutier și feroviar), asigurând accesul spre Ungaria și Serbia-Muntenegru; • Existența unei stații de transport auto în Comloșu Mare și a uneia în Comloșu Mic; • Acces feroviar din Comloșu Mare spre Lovrin cu traseu spre Timișoara și Arad; • Existența parcărilor auto la majoritatea instituțiilor publice;	<ul style="list-style-type: none"> • Drumurile comunale Comloșu Mare-Grabaț, Comloșu Mare-Vizejdia, Comloșu-Mare-Tomnatic și Comloșu Mic-Grabaț (parțial) din pământ; • Inexistența unei rețele separate de drumuri pentru utilajele agricole; • Străzi nepietruite în proporție de 75 %; • Gradul avansat de deteriorare a trotuarelor asfaltate; • Existența unui traseu mare de trotuare din pământ; • Inexistența trotuarelor pe partea stângă a satului Lunga; • Inexistența unei piste pentru bicicliști; • Lipsa pietruirii unor căi de acces mai des utilizate (ex.: cimitire, SPF Lunga); • Intreținerea deficitară a șanțurilor și podețelor; • Marcarea-inscripționarea necorespunzătoare a căilor de acces; • Inexistența transportului public auto; • Desființarea transportului de marfă; • Parcări insuficiente;
<i>Aspecte tehnico-edilitare</i>	<ul style="list-style-type: none"> • 98 % din gospodării au acces la rețeaua de apă; • 60 % din gospodării contorizate; • existența unui proiect tehnic pentru construcția a două rezervoare de înmagazinare a apei; • existența surselor proprii de irigație în gospodării; • existența forajelor de adâncime în fostele ferme zootehnice care	<ul style="list-style-type: none"> • Insuficiența debitului de apă; • Lipsa capacității de înmagazinare a apei; • Vechimea rețelei de distribuție a apei; • Lipsa canalizării și a sistemului de tratare a apelor uzate și a apelor pluviale; • Existența foselor aseptice; • Nefuncționarea forajului de apă termală;

	<ul style="list-style-type: none"> pot fi activate în rețeaua publică; • existența unui foraj de apă termală pe un teren privat; • 100 % gospodării racordate la rețeaua de energie electrică; • Traseu DN59C ce traversează Comloșu Mare cu iluminare modernizată; • Existența studiului de fezabilitate pentru introducerea sistemului de alimentare cu gaze naturale; • Existența sistemului centralizat de încălzire în grădinița Comloșu Mic, primărie, căminul pentru persoane vârstnice, școala și grădinița Lunga; • Existența rețelei telefonice digitale; • Situată în aria de acoperire a rețelelor de telefonie mobilă; 	<ul style="list-style-type: none"> • Rețeaua de energie electrică este aeriană; • Insuficiența traseelor modernizate de iluminat stradal; • Inexistența unui sistem de încălzire centrală la instituții publice precum unități școlare; • Lipsă suport acces facil Internet; • Interes scăzut pentru conectare Internet la majoritatea instituțiilor publice; • Capacitate redusă a centralei de telefonie fixă;
Spațiul de trai / Condiții de locuit	<ul style="list-style-type: none"> • Tendința chiriașilor de a achiziționa imobilele proprietate a statului/comunei; • Aducerea de îmbunătățiri la locuințele proprietate privată; • Rezerve de terenuri care pot fi atribuite/concesionate pentru construcția de locuințe; 	<ul style="list-style-type: none"> • Structura din pamânt a majorității caselor; • Lipsa dotărilor/îmbunătățirilor d.p.d.v. al utilităților la gospodării; • Spațiu locativ public insuficient și degradat în contextul insuficienței fondurilor; • Greutăți în recuperarea debitelor de la chiriași;
Mediul înconjurător	<ul style="list-style-type: none"> • Grad de poluare relativ mic; • Existența activității de precolectare, colectare, transport și depozitare a deșeurilor menajere de la populație; • Reducerea numărului de depozite de deșuri de la 6 la 2; • Existența coșurilor stradale de gunoi în centrul localității Comloșu Mare și a europubelelor la agenții economici; • Existența a 9,5 ha de teren împădurit și a 15 ha de pădure adultă de salcâm; • Existența pepinierelor de salcâm și nuc; • Existența de spații verzi întreținute; • Existența unui plan local de împădurire a suprafețelor neproductive; 	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoștințe reduse în rândul populației asupra legislației de mediu; • Calitatea nesatisfăcătoare a apei datorată vechimii rețelei; • Inexistența unui sistem de colectare și tratare a apelor uzate; • Inexistența colectării selective a deșeurilor; • Neamenajarea corespunzătoare a depozitelor de deșuri; • Existența locurilor clandestine de depozitare a deșeurilor; • Inexistența puțurilor seci pentru depozitarea cadavrelor de animale; • Distrugerea plantațiilor forestiere de către cetățeni/ animale;

<p>Agricultură</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Condiții geografice deosebite pentru agricultură; • Clima cu influență mediteraneeană; • Rețea extinsă de canale pentru irigații/desecări; • Parcelarea terenului satisfăcătoare pentru legumicultură; • Exploatarea terenului în proporție mare; • Existența unei baze materiale bune în privința utilajelor agricole; • Existența asociațiilor/exploatațiilor familiale care exploatează asociativ terenul agricol; • Pregătire bună a celor care conduc asociațiile; • Există pregătire pentru meseria de legumicultor; • Organizarea de cursuri în domeniu în cadrul Telecentrului; • Resurse umane ocupate în agricultură; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nefuncționalitatea canalelor pe raza comunei; • Bază materială nesatisfăcătoare în legumicultură; • Paza culturilor în extravilan; • Pășunatul necontrolat; • Lipsa întabulării terenurilor agricole/ situație juridică neclară; • Lipsa capacităților de producție în zootehnie/ nu corespund standardelor; • Lipsa unor posibilități de depozitare a produselor agricole; • Lipsa posibilității de desfacere a produselor agricole; • Neabordarea altor culturi din cauza lipsei desfacerii; • Migrația forței de muncă către industrie și/sau în străinătate; • Pregătire profesională nesatisfăcătoare la nivel de execuție pentru personalul din agricultură; • Lipsa cunoștințelor de marketing agricol / privind calitatea produselor; • Lipsa cunoștințelor despre efectele aderării asupra producătorilor agricoli; • Informații reduse; • Lipsa asigurărilor și a asiguratorilor în agricultură; • Birocrație excesivă la contractarea de credite la care se adaugă neîncerderea producătorilor sau lipsa cunoștințelor; • Lipsa consultanței în agricultură; • Calitate nesatisfăcătoare a produselor agricole; • Asistență veterinară nesatisfăcătoare;
<p>Industrie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Industrie de morărit și panificație bine reprezentată , asigurând necesarul în zonă; • Asezarea geografică a comunei ce facilitează legături rapide în zonă; • Serviciile bune asigurate de administrația locală; • Comunitate locală deschisă; • Ofertă locală de teren aflat în proprietatea privată a comunei pentru investiții; 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa utilităților care să susțină sectorul productiv (gaz, drumuri, străzi pietruite, canalizare); • Forță de muncă necalificată în industrie, comerț servicii; • Inexistența unor unități industriale locale care să atragă forța de muncă;

	<ul style="list-style-type: none"> • Existența cerere locală de muncă; • Forță de muncă calificată în domeniul industriei ușoare; 	
Servicii	<ul style="list-style-type: none"> • Existență cerere pentru servicii de transport, îndeosebi școlar; 	<ul style="list-style-type: none"> • Forță de muncă necalificată; • Inexistența serviciilor bancare mai apropiate; • Lipsa serviciilor de transport, de asigurări; • Slaba dezvoltare a serviciilor turistice;
Servicii publice	<ul style="list-style-type: none"> • Echipamente IT – cunoștințe de operare; • Funcționari publici cu experiență; • Colectiv de funcționari publici încheșgat, tânăr, deschis; • Operativitate în prestarea serviciilor; • Colaborare bună cu ceilalți factori locali; • Relații bune cu alte administrații; • Obținerea titlului de „Sat European” la concursul organizat de Delegația CE în România (singurul în Timiș); 	<ul style="list-style-type: none"> • Local al Primăriei nereabilitat ; • Circuit al actelor ineficient; • Lipsa rețelei intra; • Abordare redusă a mijloacelor de consultare a cetățenilor; • Serviciu pentru situații de urgență necorespunzător dotat și pregătit;
Comerț	<ul style="list-style-type: none"> • Existența a numeroase firme de comerț cu amănuntul ce asigură necesarul comunității; • Existența unui amplasament pentru realizarea unui târg comunal; 	<ul style="list-style-type: none"> • Inexistența unui supermarket; • Inexistența unui târg comunal;
Populația	<ul style="list-style-type: none"> • Populație relativ tânără (procent mare al populației sub 60 de ani); • Procent mic al vârstnicilor; • Comloșu Mic și Lunga au format comunități noi prin plecarea șvabilor și venirea altor populații; • Existența forței de muncă active; • Oameni gospodari, ocupați în gospodărie care generează venituri proprii; • Creșterea procentului salariaților prin absorbția de către unitățile industriale din zonă; 	<ul style="list-style-type: none"> • Natalitate în scădere; • Pierderea spiritului comunitar în comunitățile nou-formate – Comloșu Mic și Lunga; • Proveniența din toate zonele țării a locuitorilor din Comloșu Mic și Lunga • Existența unui număr mare de locuitori ocupați în agricultură care nu contribuie la asigurările de sănătate/sociale și nu beneficiază de aceste servicii; • Inexistența unor calificări cerute pe piața muncii în rândul populației comunei; • Populația este ocupată în alte meserii decât cele pentru care are calificare; • Lipsa informării vizând drepturile angajaților;

		<ul style="list-style-type: none"> • Nivel de trai scăzut , condiții de locuit precare;
Servicii sociale	<ul style="list-style-type: none"> • Existența Telecentrului – servicii de informare /formare/consultanță; • Formele de asistare socială din partea statului pentru copii și familii nevoiașe sunt abordate de beneficiari; • Existența căminului pentru persoane vârstnice ce asigură asistență unui nr. de 90 de vârstnici; • Experiența personalului la CPV; • Asigurarea de consiliere socială prin intermediul cultelor; • Existența biroului de asistență socială în cadrul APL – personal calificat; • Deschiderea punctului de consiliere BCC Comlosu Mic; 	<ul style="list-style-type: none"> • Inexistența unor servicii sociale pentru copii, familii nevoiașe, persoane cu handicap gen centre de zi cluburi, cantine etc.; • Lipsa unui centru de zi/ club sau a unui serviciu de îngrijire la domiciliu a vârstnicilor; • Abordarea redusă a meseriei de asistent maternal; • Servicii de asistență medicală sau socială slab dezvoltate; • Condiții necorespunzătoare/ insuficiente la CPV; • Fonduri insuficiente pentru asistența vârstnicilor;
Starea de sănătate a populației. Servicii medicale	<ul style="list-style-type: none"> • Existența cabinetelor medicale, a medicilor , a programului alternativ al cabinetelor; • Apropierea de unitățile medicale din Jimbolia și Teremia Mare; • Existența serviciilor medicale stomatologice; • Ponderea satisfăcătoare a populației asigurate medical; • Existența serviciilor de planificare familială în cadrul cabinetelor; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nereceptivitatea / lipsa informării populației asupra serviciilor medicale profilactice și preventive; • Condițiile de locuit necorespunzătoare; • Calitatea apei; • Educație sanitară precară; • Neasigurarea condițiilor de desfășurare a actului medical în spațiile publice închiriate; • Inexistența condițiilor de cazare pentru cadre medicale ; • Asistența medicală în unitățile de învățământ; • Colaborarea nesatisfăcătoare dintre medici – cadre didactice-comunitate – DSP-ISJT-Primărie;
Conviețuirea	<ul style="list-style-type: none"> • Consensul între etniile ce formează comunitățile; • Lipsa unor conflicte majore în comunitate; • Existența programelor locale de prevenție în ce privește siguranța cetățeanului; • Personalul calificat, localnic cu experiență din poliție; • Existența sectorului de poliție de frontieră; 	<ul style="list-style-type: none"> • Dotare insuficientă a organelor de poliție și pază; • Personal polițienesc și de pază insuficient; • Indiferența populației; • Gradul de educație/cultură/civilizație , mai ales în rândul tinerilor; • Consum de alcool și de tutun ridicat în rândul tinerilor; • Lipsa unor alternative decente de petrecere a timpului liber;

		<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa organizării unor programe de prevenție/de informare a tinerilor în problema consumului de droguri, alcool, tutun, în problema educației sexuale; • Existența unor cazuri de violență domestică pe fondul consumului de alcool; • Lipsa organizării pazei în extravilan; • Iluminat public deficitar/insuficient;
<p>Educația preșcolară, școlară și profesională</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Existența unităților școlare în toate localitățile comunei; • Frecvența școlară bună în învățământul primar și gimnazial; • Bază materială foarte bună, apă curentă în localul 1 CMare; • Localul grădiniței din CMare - condiții foarte bune; • Grădinița și școala Lunga – condiții foarte bune; • Grădinița CMic – încălzire centrală; • Existența centrului de informare și documentare pentru învăț. preșcolar și primar; • Colaborarea cu părinții pentru dotarea cu material didactic de strictă necesitate; • Existența cabinetului metodic pentru învățământul preșcolar; • Implicarea administrației locale în sectorul educațional; • Cadre didactice bine pregătite; • Cadre didactice tinere; • Inițiative în educația romilor; • Facilități în decontarea transportului pentru cadrele didactice navetiste; • Înființarea Școlii de Afaceri și Meserii; • Inexistența abandonului școlar; • Existența unor activități extracurriculare; • Promovabilitate bună la testele naționale 	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. redus de copii; • Nu toți copiii de vârstă preșcolară frecventează grădinița; • Frecvența mare în învăț. primar și gimnazial este determinat în mare măsură de programele sociale; • Situația materială precară a familiilor; • Local 1 CMare- inexistență grupuri sanitare în interior, inexistența încălzirii centrale, ;sala de sport neîncăpătoare și necorespunzător dotată; curte neamenajată, inexistență bază sportivă; • Local 2 CMare – nereabilitat, inexistență apă curentă, inexistență încălzire centrală; • Grădinița CMare – inexistență încălzire centrală, iluminat insuficient; • Școala CMic – localuri nereabilitate, grad avansat de uzură, inexistență apă curentă, grupuri sanitare în interior, inexistență încălzire centrală, inexistență bază sportivă; • Grădinița CMic – local nereabilitat, inexistență apă curentă, grupuri sanitare în interior, curte neamenajată; • Școala și grăd. Lunga – nu există local pentru grădiniță, nu sunt separate funcțiunile, curte neamenajată, inexistență bază sportivă; • Cadre didactice navetiste, îndeosebi la Comloșu Mic; • Dezinteresul familiilor pentru educația copiilor; • Nivel scăzut de educație/cultură a familiilor; • Inexistența transportului pentru

		<p>copiii din Lunga;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implicarea nesatisfăcătoare a cadrelor didactice în activități extracurriculare; • Inexistența activităților de după-amiază pentru copii și adulți (cercuri, cluburi etc.); • Insuficiența materialelor didactice; • Utilizarea la capacitate redusă a dotărilor informatice din școli; • Neutilizarea metodelor de predare asistată de echipamente IT; • Lipsa și uzura avansată a mobilierului din grădinițe/școli; • Inexistența unui calculator în școlile din CMic și Lunga; • Neasigurarea asistenței medicale în școli;
Educația adulților	<ul style="list-style-type: none"> • Organizarea unor cursuri de calificare în domeniul agricol ; • Existența Telecentrului; • Pregătirea continuă a cadrelor didactice; • Pregătirea voluntarilor din Telecentru în module precum scrierea de cereri de finanțare, management de proiect, fundracing, educație non-formală etc 	<ul style="list-style-type: none"> • Populație adultă necalificată sau ocupată în alt domeniu decât cel pentru care are calificare; • Preocuparea redusă pentru continuarea pregătirii;
Viața culturală	<ul style="list-style-type: none"> • Tradiție culturală bogată; • Personalități culturale; • Existența căminelor culturale în majoritate dotate, reabilite; • Existența sursei de încălzire în sala de conferințe din CC CMare; • CC CMare - monument istoric; • Aspectul deosebit al curții interioare a CC CMare; • Dotare audio - CC CMare; • Bibliotecă amenajată; • Existența caselor memoriale și a monumentelor istorice; • Existența unor evenimente tradiționale (concurs de vinuri, mezeluri, prăjituri etc.) • Existența a 3 publicații periodice realizate de voluntari; 	<ul style="list-style-type: none"> • CC Lunga – nefuncțional și nereabilitat; • CC CMic – lipsă dotare; • Neasigurarea încălzirii sălilor de spectacol; • Inexistența grupurilor sanioare în interiorul căminelor culturale; • Inexistența dotării video la CC CMare; • Inexistența dotării audio-video la CC CMic; • Neasigurarea iluminării de scenă; • Neasigurarea încălzirii în bibliotecă; • Volumele învechite în bibliotecă ; • Utilizarea redusă a bibliotecii ; • Fonduri insuficiente pentru achiziția de carte; • Preocuparea redusă a familiilor pentru lectură; • Inexistența sau vechimea literaturii de specialitate;

	<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor filme documentare, materiale video pentru majoritatea evenimentelor comunității; • Existența a două trupe de teatru (de copii și al clubului Femina); • Componentii trupelor de teatru sunt voluntari din comunitate; • Existența Clubului Femina – activități, componentă numeroasă și variată, se caracterizează prin deschidere spre nou; 	<ul style="list-style-type: none"> • Inexistența unei persoane calificate în funcția de bibliotecar; • Lipsa fondurilor pentru publicații; • Reducerea numărului de persoane din colectivul de redacție al publicațiilor locale (îndeosebi Comloșanu’); • Dotare nesatisfăcătoare cu aparatură video, IT a redacției; • Dotare nesatisfăcătoare cu materiale pentru teatru – decoruri, costume, mijloc de transport; • Lipsa unui spațiu pentru activitatea clubului Femina; • Tariful țigănesc nu are continuitate, nu se implică în viața culturală a comunității; • Inexistența unei locații pentru un muzeu al comunității; • Lipsa fondurilor pentru promovarea comunității (pe suport de hârtie);
Viața spirituală	<ul style="list-style-type: none"> • Existența a numeroase culte (predominant ortodox); • Existența bisericilor în toate satele; • Programul sprijinirii reabilitării bisericilor cu 25 kg grâu/ha; • Biserici reabilitate parțial : ortodoxă – CMare, greco-catolică CMare; • Înțelegere între culte; • Implicarea comunității germane în reabilitarea acoperișului la biserica romano-catolică CMare; • Implicarea preoților în viața culturală; • Existența capelei în curtea CPV nefinalizată; • Indemnizația consilierilor locali în mandatul 2004-2008 se va direcționa spre viața spirituală; 	<ul style="list-style-type: none"> • Degradarea interioară a bisericilor; • Comunitate romano-catolică în scădere; • Biserica ortodoxă CMic funcționează improvizat într-o casă; • Nu există casă parohială la CMic; • Cimitire neîntreținute;
Sport. Agrement	<ul style="list-style-type: none"> • Existența terenurilor de fotbal în cele trei localități; • Existența terenului de tenis de câmp în CMare; • Existență teren disponibil pentru construcția unui complex sportiv prin extinderea intravilanului; • Existența resurselor umane specializate în educație fizică; • Performanțe sportive școlare (cros, tetratlon, fotbal); 	<ul style="list-style-type: none"> • Întreținerea necorespunzătoare a terenurilor de sport comunale; • Lipsa dotărilor în activitatea sportivă; • Situaarea terenului de sport din CMare pe proprietate privată; • Percepția rezervată a conducerii școlii față de educația fizică; • Inexistența bazelor sportive în școli; • Sălile de sport din școli sunt

	<ul style="list-style-type: none"> • Numeroși copii care urmează o specializare în domeniul educației fizice și sportului; • Existența a două parcuri pentru copii; • Existența parcului central, a pădurii de salcâm; • Existența unui luciș de apă pentru pescuit în extravilan; • Nr.mare de tineri; 	<p>necorespunzătoare ca spațiu și dotate cu alte materiale decât cele cuprinse în programa școlară;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa fondurilor în sport (nu există echipe); • Inexistența unui parc de copii la Lunga; • Inexistența zonelor de agrement / verzi/amenajate în CMic; • Inexistența unei oferte decente de activități pentru tineret .
<i>Societatea civilă</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Buna reprezentare a societății civile; • Voluntariat; • Titlul de SAT EUROPEAN; 	<ul style="list-style-type: none"> • Nr. redus de persoane care întocmesc proiecte de dezvoltare, lipsa motivării acestora; • Lipsa unei generații tinere de voluntari; • Dotare slabă a ONG-urilor, lipsa fondurilor;

SITUAȚII / EVOLUȚII REPREZENTÂND OPORTUNITĂȚI SAU AMENINȚĂRI

DOMENIU	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<i>Politica generală. Legislația</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Aderarea României la Uniunea Europeană; • Îmbunătățirea cadrului legal și instituțional; • Semnarea acordurilor între România și state europene în diferite domenii (ex. : dreptul la muncă); • Existența fondurilor comunitare de preaderare și structurale; • Politica de descentralizare; • Politica de sprijinire a sectorului neguvernamental; • Strategia județeană de dezvoltare a centrilor rurali cu potențial de creștere 	<ul style="list-style-type: none"> • Neimplementarea / întârzierea implementării procesului de descentralizare; • Politica în domeniul proprietății ce determină pierderea unor spații publice din comună
<i>Infrastructură</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Deschiderea punctului de trecere a frontierei Lunga-Nakovo; • Existența și operaționalizarea fondurilor de preaderare și structurale; • Situarea între două puncte vamale ce asigură legături cu Ungaria și cu Serbia-Muntenegru; 	<ul style="list-style-type: none"> • Deschiderea traficului greu prin vama Cenad; • Situarea la distanță mare față de preconizata autostradă; • Ritmul lent de realizare, la nivel regional, a investițiilor în infrastructura de mediu; • Politica în domeniul gazelor naturale;
<i>Economie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea continuă a Timișului și a regiunii V Vest , peste media națională; 	<ul style="list-style-type: none"> • Preponderența în zona Jimbolia a producției în lohn și care nu solicită forță de muncă calificată;

	<ul style="list-style-type: none"> • Poziția geografică în apropierea a două puncte de trecere a frontierei; • Perspectivele de susținere a sectorului agricol; • Extinderea inițiativelor economice comunitare în zonă; • Posibilitățile de promovare a comunei prin târguri, misiuni de afaceri organizate la nivel județean; 	<ul style="list-style-type: none"> • Reorientarea acestor unități productive spre spațiul necomunitar; • Aderarea la UE și imposibilitatea economiei locale de a face față concurenței; • Conjunctura economică internațională;
Populația.Starea socială	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea segmentului populației apte de muncă; • Inexistența conflictelor sociale majore; • Perspective de dezvoltare a locurilor de muncă; • Implicare majoră a sectorului neguvernamental în sprijinirea domeniului social-medical; 	<ul style="list-style-type: none"> • Descreșterea demografică; • Îmbătrânirea populației; • Migrarea forței de muncă calificate și necalificate;
Relații zonale, regionale, internaționale	<ul style="list-style-type: none"> • Existența relațiilor de colaborare cu Crucea Roșie Ludwigsburg, localitățile Troinex-Elveția, Apatfalva și Cenadul unguresc – Ungaria; • Colaborarea cu APCAN, CJT-Adetim, ADR V Vest, CAR, CCIAT, CHF, Clubul Rotary Cetate , rețeaua Promotorul Local și RuralNet; • Existența Asociației Microregionale „Banat-Ripensis” Jimbolia; • Continuarea relațiilor în cadrul Euroregiunii DKMT; • Îmbunătățirea relațiilor României și ale Timișului cu statele din fostul spațiu iugoslav; • Relația cu Delegația Comisiei Europene în România ca urmare a câștigării concursului „Satul Românesc – Sat European” 	<ul style="list-style-type: none"> • Instabilitate politică internațională; • Conflicte de interese între diferitele nivele decizionale (regional, județean, zonal);

CAPITOLUL V

MISIUNEA DEZVOLTĂRII STRATEGICE	STRATEGIEI.	OBIECTIVELE
--	--------------------	--------------------

MISIUNEA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALE A COMUNEI COMLOȘU MARE

„Dezvoltarea durabilă a comunei Comloșu Mare prin crearea unui mediu economic și social prosper, stabil, sănătos și participativ, capabil să asigure creșterea economică continuă și a calității vieții cetățenilor comunei ,

reprezintă exprimarea obiectivelor necesare de a fi îndeplinite în următorii 7-10 ani, înscriindu-se , în același timp , în viziunea strategică de dezvoltare a județului Timiș și a Regiunii V Vest.

În vederea realizării misiunii strategiei s-au formulat cinci obiective strategice de dezvoltare :

- 1. CREAREA UNUI SPAȚIU DE TRAI SĂNĂȚOS ȘI ATRACTIV CARE SĂ ASIGURE O CALITATE A VIEȚII LA STANDARDE EUROPENE PRIN DEZVOLTAREA DE PROGRAME ȘI PARTENERIATE VIABILE**
- 2. CREȘTEREA ECONOMICĂ CONTINUĂ A COMUNEI PRIN VALORIFICAREA RESURSELOR LOCALE ȘI DEZVOLTAREA DE NOI OPORTUNITĂȚI ÎN SECTOARELE ECONOMICE ÎN VEDEREA ASIGURĂRII UNEI BUNĂSTĂRI GENERALE**
- 3. REALIZAREA UNUI CLIMAT SĂNĂȚOS ȘI STABIL, INTEGRATOR PENTRU TOATE CATEGORIILE SOCIALE PRIN PROMOVAREA SPIRITULUI COMUNITAR PARTICIPATIV ȘI A COLABORĂRII REGIONALE, NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE**
- 4. DEZVOLTAREA COMUNEI COMLOȘU MARE CA UN CENTRU EDUCAȚIONAL MODERN ÎN VEDEREA ASIGURĂRII RESURSELOR UMANE CU GRAD DE INSTRUIRE RIDICAT CA SUPORT AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIO-CULTURALE VIITOARE**
- 5. DEZVOLTAREA UNUI MEDIU CULTURAL DIVERSIFICAT ÎN ACORD CU TRADIȚIA ȘI SPECIFICUL MULTICULTURAL ȘI MULTIETNIC AL COMUNEI**

OBIECTIVUL STRATEGIC 1

CREAREA UNUI SPAȚIU DE TRAI SĂNĂȚOS ȘI ATRACTIV CARE SĂ ASIGURE O CALITATE A VIEȚII LA STANDARDE EUROPENE PRIN DEZVOLTAREA DE PROGRAME ȘI PARTENERIATE VIABILE

Obiectiv specific 1.1

Modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Pietruirea drumurilor comunale Comloșu Mare – Grabaș, Comloșu Mare – Vizejdia, Comloșu Mare – Tomnatic și Comloșu Mic – Grabaș	<ul style="list-style-type: none"> ✓ documentație realizată; ✓ km de drum pietruit;
Întreținerea permanentă a drumurilor comunale asfaltate	<ul style="list-style-type: none"> ✓ drumuri comunale întreținute; ✓ grad de satisfacție a utilizatorilor;
Crearea unei rețele separate de drumuri pentru utilajele agricole	<ul style="list-style-type: none"> ✓ km de drum agricol amenajat;
Pietruirea străzilor comunale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ km de străzi pietruite;
Reabilitarea și extinderea rețelei pietonale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ km de rețea pietonală reabilitată; ✓ km de rețea pietonală extinsă;
Extinderea spațiilor de parcare auto	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. de spații de parcare; ✓ capacitate de parcare;
Pietruirea/asfaltarea căilor de acces spre cimitire și spre SPF Lunga	<ul style="list-style-type: none"> ✓ lungime căi de acces asfaltate/pietruite; ✓ grad de satisfacție a utilizatorilor;
Îmbunătățirea sistemului de marcare/inscripționare a căilor rutiere	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. de marcaje realizate; ✓ lungime de drum marcată/inscripționată corespunzător;
Reabilitarea / mărirea numărului de podețe	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. de podețe reabilite/amenajate;
Modernizarea DC 10 Comloșu Mare – Lunga în perspectiva redeschiderii punctului de trecere a frontierei Lunga – Nakovo	<ul style="list-style-type: none"> ✓ km de drum modernizat;
Construirea de stații pentru transportul de persoane în Comloșu Mare și Lunga	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. de stații amenajate;

Obiectiv specific 1.2

Managementul alimentării cu apă și evacuării apelor uzate

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Asigurarea unui debit corespunzător de apă pentru populație	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. de foraje operaționalizate; ✓ capacitate de înmagazinare; ✓ grad de satisfacție a consumatorilor;
Reabilitarea rețelei de distribuție a apei	✓ km de rețea reabilitată;
Extinderea contorizării apei potabile la gospodării	✓ nr. de contoare de apă;
Întocmirea documentației pentru introducerea sistemului de evacuare și tratare a apelor uzate și a celor pluviale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ hotărâre de consiliu adoptată; ✓ documentație realizată;
Realizarea sistemului de evacuare și tratare a apelor uzate și a celor pluviale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ km rețea de canalizare; ✓ stație de tratare operaționalizată;

Obiectiv specific 1.3

Introducerea sistemului de alimentare cu gaze naturale

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Întocmirea documentației tehnice pentru introducerea sistemului de alimentare cu gaze naturale a comunei	<ul style="list-style-type: none"> ✓ studiu de fezabilitate realizat; ✓ documentație înaintată autorităților competente;
Introducerea sistemului de alimentare cu gaze naturale a comunei	<ul style="list-style-type: none"> ✓ racord la magistrală realizat; ✓ SRM operaționalizată; ✓ km rețea stradală;

Obiectiv specific 1.4

Îmbunătățirea sistemelor de comunicare și informare

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Mărirea numărului de cabine telefonice de interes public și montarea de cabine accesozitate pentru persoane cu handicap	✓ nr. de cabine telefonice instalate;
Mărirea capacității centralelor de telefonie fixă, modernizarea celor existente, diversificarea serviciilor oferite	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. de posturi telefonice nou create; ✓ nr. servicii noi; ✓ nr. de beneficiari; ✓ grad de satisfacție a utilizatorilor;
Facilitarea accesului la Internet a instituțiilor, firmelor locale și locuitorilor prin crearea unui suport propriu	<ul style="list-style-type: none"> ✓ acces Internet asigurat; ✓ rețea operaționalizată;

de acces	✓ nr. instituții/firme/locuințe conectate;
----------	--

Obiectiv specific 1.5

Îmbunătățirea infrastructurii energetice

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Promovarea unui program de înlocuire a rețelei aeriene de joasă tensiune cu rețea în cablu subteran	✓ km rețea înlocuită;
Înlocuirea posturilor de transformare pe stâlp în cabine zidite	✓ nr. cabine zidite;

Obiectiv specific 1.6

Extinderea spațiului locativ și îmbunătățirea condițiilor de locuit

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Realizarea unui studiu privind cererea de teren pentru construcția de locuințe	✓ studiu realizat
Extinderea intravilanului localității Comloșu Mare în vederea realizării unei zone rezidențiale pentru tineri	✓ documentație realizată; ✓ suprafață de intravilan extins;
Realizarea unui program de extindere a utilităților publice în zona extinsă a intravilanului	✓ km de rețele de utilități noi create;
Implementarea unui program de definitivare a patrimoniului ca domeniu public al statului și al comunei	✓ hotărâri ale autorităților competente adoptate; ✓ documentații realizate; ✓ patrimoniu definitivat;
Realizarea unei noi numerotări a imobilelor și a unei redenumiri a străzilor	✓ documentație realizată;
Facilitarea construcției de locuințe de către tineri prin oferirea de informații de specialitate prin intermediul Telecentrului	✓ specialiști atrași/informații de specialitate oferite; ✓ nr. solicitări;
Promovarea regulilor minime de igienă în gospodăriile populației	✓ nr. acțiuni;
Acordarea de facilități chiriașilor pentru reabilitarea locuințelor proprietate privată a statului /comunei	✓ nr. locuințe reabilite;
Implementarea unui program de eliberare a terenurilor intravilane pe care se află locuințe proprietate a statului/comunei dărâmate	✓ documentații realizate; ✓ nr. intravilane eliberate;

Obiectiv specific 1.7

Realizarea unei infrastructuri care să asigure un mediu sănătos

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Amenajarea corespunzătoare a celor două depozite de deșeuri	✓ depozite amenajate conform normelor;

Asigurarea și amenajarea de spații pentru depozitarea containerelor de deșeuri selective	✓ nr. spații; ✓ suprafață amenajată;
Închiderea și amenajarea post-închidere eșalonată a depozitelor de deșeuri de pe raza comunei	✓ depozite închise;
Curățarea permanentă a depozitelor clandestine de deșeuri	✓ nr. acțiuni de curățare;
Amenajarea de puțuri seci pentru depozitarea cadavrelor de animale	✓ nr. puțuri seci amenajate;
Extinderea zonelor și spațiilor verzi pe raza comunei	✓ suprafață de spațiu verde amenajată;
Mărirea numărului de coșuri stradale de gunoi	✓ nr. coșuri stradale montate;
Extinderea suprafețelor împădurite și realizarea în mod permanent de material săditor în pepiniere proprii	✓ suprafață împădurită (ha); ✓ nr. puieți produși în pepiniere;
Reducerea poluării solului prin introducerea sistemului de canalizare și racordarea gospodăriilor la acest sistem	✓ sistem operaționalizat; ✓ nr. gospodării racordate;

Obiectiv specific 1.8

Promovarea unor programe locale în vederea protejării mediului

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Implementarea unui program de informare a locuitorilor privind măsurile necesare în domeniul gestiunii deșeurilor	✓ nr. acțiuni de informare;
Introducerea colectării selective a deșeurilor	✓ cantitate de deșeuri colectate selectiv;
Promovarea unor programe de informare a populației privind măsurile în domeniul alimentării cu apă și evacuării apelor uzate	✓ nr. acțiuni de informare;
Desfășurarea de campanii de educare/informare în vederea disciplinării populației în ceea ce privește interdicția de a mai depozita clandestin deșeurile	✓ nr. acțiuni de informare; ✓ nr. sesizări;
Implementarea unor programe de consultanță pentru agenții economici în probleme de mediu, în colaborare cu specialiști în domeniu	✓ nr. agenți economici consiliați; ✓ nr. solicitări;
Derularea unor programe de educație ecologică în școli	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. elevi participanți;
Crearea unui corp de voluntari care să activeze în domeniul protecției mediului	✓ nr. voluntari; ✓ nr. acțiuni organizate;
Promovarea unor proiecte de mediu pentru obținerea de finanțare din partea UE /organizațiilor de mediu	✓ proiecte întocmite; ✓ proiecte implementate;

Obiectiv specific 1.9

Dezvoltarea de parteneriate în vederea îmbunătățirii infrastructurii și a protejării mediului înconjurător

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Elaborarea unui studiu microregional în vederea realizării unei stații de tratare a apei care să desrvească mai multe localități	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. administrații locale cooptate și poziționarea lor față de comună; ✓ studiu realizat;
Extinderea colaborării cu instituțiile județene în domeniul infrastructurii și protecției mediului	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni în parteneriat; ✓ nr. colaboratori;
Promovarea de parteneriate în vederea delegării gestiunii colectării deșeurilor de la populație	<ul style="list-style-type: none"> ✓ serviciu delegat;
Extinderea colaborării în domeniu în cadrul Euroregiunii DKMT	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. parteneri din Euroregiune; ✓ nr. acțiuni;

Obiectiv specific 1.10

Îmbunătățirea calității și diversificarea serviciilor publice de gospodărie comunală

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Îmbunătățirea calității serviciilor comunale oferite prin consultarea cetățenilor	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. sesizări /consultări; ✓ grad de satisfacție a consumatorului;
Organizarea activității de salubritate ca serviciu public în subordinea Consiliului Local	<ul style="list-style-type: none"> ✓ serviciu public de salubritate creat;
Asigurarea calității serviciilor de exploatare a rețelei de apă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ grad de satisfacție a consumatorului;
Introducerea de noi servicii publice precum transport public local	<ul style="list-style-type: none"> ✓ serviciu public de transport înființat;
Extinderea și modernizarea rețelei de iluminat public în comună	<ul style="list-style-type: none"> ✓ km rețea de iluminat public extinsă și modernizată;
Derularea , în parteneriat cu comunitatea, a unui program de reamenajare /întreținere a șanțurilor și podețelor în vederea asigurării scurgerii apelor pluviale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ km șanțuri amenajate; ✓ nr. podețe reamenajate/întreținute;
Extinderea și întreținerea spațiilor verzi și a domeniului public	<ul style="list-style-type: none"> ✓ suprafață de spațiu verde extins/întreținut; ✓ grad de satisfacție a cetățenilor privind aspectul domeniului public;

OBIECTIVUL STRATEGIC 2

CREȘTEREA ECONOMICĂ CONTINUĂ A COMUNEI PRIN VALORIFICAREA RESURSELOR LOCALE ȘI DEZVOLTAREA DE NOI OPORTUNITĂȚI ÎN SECTOARELE ECONOMICE ÎN VEDEREA ASIGURĂRII UNEI BUNĂSTĂRI GENERALE

Obiectiv specific 2.1

Îmbunătățirea mediului local de afaceri și a atractivității economice a comunei prin dezvoltarea infrastructurii fizice și tehnico-edilitare

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Îmbunătățirea infrastructurii rutiere prin modernizarea drumurilor și străzilor comunale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ km drumuri modernizate; ✓ km străzi pietruite;
Asigurarea unei infrastructuri tehnico-edilitare corespunzătoare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ km de rețea tehnico-edilitară corespunzătoare; ✓ grad de satisfacție ;
Identificarea și amenajarea unei zone industriale în comună	<ul style="list-style-type: none"> ✓ suprafață identificată; ✓ documentații realizate; ✓ utilități asigurate;
Reoperaționalizarea canalelor de irigații/desecări	<ul style="list-style-type: none"> ✓ km de rețea de canale redede circuitului agricol;
Identificarea și amenajarea unui teren pentru târg	<ul style="list-style-type: none"> ✓ suprafață amenajată pentru târg; ✓ frecvența desfășurării târgului; ✓ grad de creștere a activității comerciale;
Asigurarea suportului tehnic pentru conectarea firmelor la Internet	<ul style="list-style-type: none"> ✓ suport asigurat; ✓ nr. firme conectate;

Obiectiv specific 2.2

Îmbunătățirea infrastructurii de susținere a afacerilor

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Crearea unei baze de date complexe care să fie puse la dispoziția potențialilor investitori de către administrația locală (date privind spații/terenuri, privind forța de muncă, oferta de servicii)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ bază de date operaționalizată;
Realizarea unor materiale de promovare (ghiduri, pliante, broșuri, CD-uri, pagină web) ale comunei în județ, regiune și pe plan internațional în vederea atragerii investitorilor	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. și varietate de materiale promoționale; ✓ nr. acțiuni de promovare; ✓ nr. solicitări de informații;

Îmbunătățirea serviciilor publice locale în scopul deservirii prompte a investitorilor și a activităților economice	✓ grad de staisfacție a mediului de afaceri;
Dezvoltarea unor resurse umane în cadrul administrației locale pentru relația cu mediul economic (promotor local)	✓ resursă umană existentă; ✓ nr. specialiști implicați;
Furnizarea de informații agenților economici prin intermediul antenei CCIAT cu privire la misiunile și parteneriatele economice ce se organizează	✓ nr. informații furnizate; ✓ frecvența furnizării; ✓ nr. solicitări;
Promovarea oportunităților de finanțare rambursabilă și nerambursabilă destinate mediului de afaceri	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. participanți;
Alocarea unor spații speciale în publicațiile locale pentru informațiile economice	✓ nr. apariții în presă;
Informarea agenților economici asupra legislației europene în vederea pregătirii integrării	✓ nr. acțiuni de informare; ✓ nr. participanți;
Derularea de campanii de informare asupra prevederilor privind calitatea bunurilor /serviciilor	✓ nr. acțiuni de informare; ✓ nr. participanți;

Obiectiv specific 2.3

Îmbunătățirea activităților productive, de comerț și servicii care să asigure o creștere economică continuă și sustenabilă

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Sprijinirea activităților industriale existente în comună	✓ nr. acțiuni suport;
Incurajarea dezvoltării industriei de morărit și panificație, precum și a industriei ușoare, tradiționale în zonă	✓ nr. acțiuni suport; ✓ nr. beneficiari;
Sprijinirea dezvoltării serviciilor financiar-bancare și de asigurări	✓ nr. acțiuni suport;
Promovarea oportunităților de dezvoltare a unor noi servicii și stimularea dezvoltării lor	✓ nr. acțiuni de promovare; ✓ nr. acțiuni suport;
Încurajarea activităților comerciale și a îmbunătățirii calității acestora	✓ nr. acțiuni suport;

Obiectiv specific 2.4

Promovarea și dezvoltarea unei agriculturi performante în acord cu cerințele de mediu și de piață

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Îmbunătățirea sectorului agricol prin promovarea și dezvoltarea unui sistem de cooperare favorabil creșterii eficienței	✓ nr. acțiuni informare; ✓ nr. participanți; ✓ operaționalizarea sistemului de cooperare; ✓ nr. membri;
Stimularea dezvoltării celorlalte ramuri agricole (zootehnie, pomicultură, apicultură etc.) în vederea	✓ nr. acțiuni suport;

diversificării activității	
Stimularea dezvoltării legumiculturii cu potențial deosebit în zonă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni suport; ✓ grad de creștere a sectorului în ponderea economiei locale;
Sprijinirea inițiativelor de prelucrare a produselor agricole	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni suport;
Promovarea și susținerea inițiativelor de dezvoltare a unor capacități de stocare/colectare a produselor agricole	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni suport;
Stimularea abordării agriculturii ecologice	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. de producători care abordează acest sector; ✓ suprafață afectată;
Promovarea oportunităților de finanțare rambursabilă și /sau nerambursabilă a sectorului agricol	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni informare; ✓ nr. solicitări; ✓ nr. activități finanțate;
Încurajarea producătorilor agricoli de a accesa credite rambursabile și nerambursabile	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. proiecte întocmite; ✓ nr. proiecte implementate;
Promovarea serviciilor de asigurări în agricultură	<ul style="list-style-type: none"> ✓ grad de creștere a procentului de bunuri/servicii asigurate;
Oferirea de către Telecentru a unor servicii de informare/promovare a ofertei /cererii de produse agricole/alte bunuri și servicii conexe (punct info-agro)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ diversitatea serviciilor oferite; ✓ nr. beneficiari; ✓ grad de satisfacție a beneficiarilor;
Încurajarea dezvoltării serviciilor de consultanță agricolă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. ore consultanță; ✓ nr. beneficiari;
Stimularea dezvoltării asistenței veterinare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. prestatori; ✓ nr. beneficiari;
Informarea producătorilor agricoli asupra legislației în vederea pregătirii lor în perspectiva aderării	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni informare; ✓ nr. participanți;

Obiectiv specific 2.5

Creșterea nivelului de pregătire a resurselor umane locale

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Dezvoltarea învățământului profesional agricol în vederea asigurării de resurse umane calificate	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. absolvenți SAM; ✓ nr. calificări;
Organizarea în colaborare cu instituțiile formatoare de programe de instruire privind managementul afacerii, marketing, valorificare etc.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. programe; ✓ nr. beneficiari;
Îmbunătățirea și adaptarea nivelului de calificare – recalificare la cerințele pieței	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. cursuri; ✓ nr. acțiuni de promovare; ✓ grad de creștere a nivelului de pregătire;

Dezvoltarea noțiunilor de marketing în rândul producătorilor agricoli	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. beneficiari;
Promovarea schimburilor de experiență în domeniul agricol și încurajarea producătorilor agricoli de a participa la astfel de schimburi	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. beneficiari; ✓ diversitatea domeniilor abordate;

Obiectiv specific 2.6

Promovarea resurselor turistice zonale

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Realizarea unui studiu zonal în vederea identificării resurselor turistice	✓ studiu realizat; ✓ autorități implicate;
Inițierea unui parteneriat public-privat zonal în vederea realizării unui circuit turistic zonal	✓ autorități implicate; ✓ agenți economici implicați; ✓ nr. obiective turistice identificate;
Promovarea oportunităților reprezentate de resursele balneare în zonă și a potențialului turismului balnear	✓ nr. acțiuni de promovare;
Încurajarea inițiativelor în domeniul serviciilor turistice	✓ nr. acțiuni suport;
Realizarea unor materiale de promovare a zonei din punct de vedere turistic	✓ nr. materiale de promovare; ✓ diversitatea materialelor;
Inițierea unor programe de colaborare transfrontalieră în vederea dezvoltării turismului în Euroregiunea DKMT și nu numai	✓ nr. acțiuni de colaborare; ✓ nr. parteneri implicați;

Obiectiv specific 2.7

Creșterea calității serviciilor publice

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Reabilitarea localului Primăriei ca premisă a asigurării unor servicii publice de calitate	✓ local reabilitat; ✓ grad de satisfacție a funcționarilor și a cetățenilor;
Informatizarea serviciilor publice locale în vederea creșterii eficienței actului administrativ	✓ nr. servicii informatizate;
Realizarea unei baze de date informatizată pentru toate serviciile asigurate de administrația locală	✓ bază de date operaționalizată;
Pregătirea profesională continuă a aleșilor locali și a funcționarilor publici	✓ nr. programe de pregătire; ✓ grad de creștere a pregătirii profesionale;
Dezvoltarea sistemului de consultare a cetățenilor prin asigurarea unor canale de comunicare eficiente	✓ nr. dezbateri publice; ✓ nr. audiențe;
Asigurarea transparenței decizionale în administrația	✓ nr. dezbateri publice;

publică	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. solicitări de furnizare a informațiilor publice; ✓ complexitatea informațiilor furnizate;
Dezvoltarea unor parteneriate viabile cu alte administrații locale, județene, regionale, naționale și internaționale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni în parteneriat;
Îmbunătățirea dotării și a pregătirii personalului ce activează în cadrul serviciului public voluntar pentru situații de urgență	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dotări corespunzătoare existente; ✓ nr. acțiuni de pregătire; ✓ nr. participanți; ✓ diversitatea domeniilor de pregătire;

OBIECTIVUL STRATEGIC 3

**REALIZAREA UNUI CLIMAT SĂNĂTOS ȘI STABIL, INTEGRATOR
PENTRU TOATE CATEGORIILE SOCIALE PRIN PROMOVAREA
SPIRITULUI COMUNITAR PARTICIPATIV ȘI A COLABORĂRII
REGIONALE, NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE**

Obiectiv specific 3.1

Îmbunătățirea infrastructurii fizice în vederea asigurării unor servicii medicale și sociale de calitate

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Identificarea unui spațiu și amenajarea unui centru medico-social integrat care să ofere servicii mai multor categorii de beneficiari	<ul style="list-style-type: none"> ✓ spațiu amenajat; ✓ nr. servicii oferite; ✓ nr. beneficiari ; ✓ grad de satisfacție a beneficiarilor;
Înființarea în colaborare cu unitățile de cult a unei cantine sociale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. beneficiari; ✓ frecvența prestării serviciilor;
Amenajarea și dotarea CPV la standarde care să corespundă necesității de a asigura servicii socio-medicale de calitate	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dotări corespunzătoare; ✓ grad de satisfacție a beneficiarilor; ✓ climat atractiv;
Îmbunătățirea calității apei potabile în comună	<ul style="list-style-type: none"> ✓ parametrii calitativi corespunzători; ✓ stare de sănătate bună a populației;
Introducerea sistemului de evacuare a apelor uzate	<ul style="list-style-type: none"> ✓ sistem operaționalizat;
Derularea unor campanii de conștientizare a populației în vederea amenajării de fose septice	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni;
Identificarea și amenajarea /asigurarea de condiții de cazare pentru atragerea medicilor în comună	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. locuințe; ✓ nr. medici stabiliți în comună;
Amenajarea de către fiecare instituție publică/ localuri/locuri publice de rampe de acces/ alte accesorii pentru persoanele cu handicap	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. rampe de acces /alte dotări;

Obiectiv specific 3.2

Dezvoltarea și diversificarea gamei de servicii sociale

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Organizarea și derularea de campanii de informare asupra beneficiilor asigurărilor sociale și de sănătate	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. beneficiari;
Colaborarea între factorii implicați în asistența socială pentru identificarea potențialilor beneficiari /monitorizarea activității	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. beneficiari identificați/monitorizați;
Dezvoltarea prin informare a asistenței sociale a copilului prin asistenți maternali	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. asistenți maternali angajați;
Dezvoltarea de activități educative în cadrul unor cluburi, cercuri în scopul integrării copiilor provenind din familii nevoiașe/cu risc	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. participanți; ✓ grad de creștere a integrării copiilor;
Derularea de campanii de informare/educare pentru igienă, prevenirea consumului de tutun, alcool, droguri, educație sexuală	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. participanți;
Diversificarea serviciilor socio-medicale oferite vârstnicilor instituționalizați	✓ nr. servicii nou create; ✓ nr. beneficiari; ✓ grad de satisfacție a beneficiarilor;
Organizarea de servicii sociale pentru vârstnici neinstituționalizați (centru de zi, îngrijire la domiciliu)	✓ nr. beneficiari; ✓ suprafață alocată; ✓ servicii prestate; ✓ nr. voluntari implicați;
Extinderea serviciilor de consiliere pentru cetățeni	✓ nr. beneficiari; ✓ grad de satisfacție a beneficiarilor;
Dezvoltarea gamei serviciilor oferite prin intermediul Telecentrului	✓ nr. servicii prestate; ✓ nr. beneficiari; ✓ calitatea serviciilor prestate;

Obiectiv specific 3.3

Dezvoltarea programelor medicale și sociale preventive

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Informarea locuitorilor asupra programelor medicale preventive	✓ nr. acțiuni informative; ✓ nr. beneficiari;
Asigurarea unui cadru medical pentru unitățile școlare	✓ cadru medical angajat;
Derularea cu o frecvență crescută a programelor de planning familial și de educație sexuală	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. specialiști implicați; ✓ nr. participanți;
Organizarea de sesiuni locale a campaniilor naționale	✓ nr. acțiuni;

de prevenție	✓ nr.participanți;
Reactivarea rolului preotului/cadrului didactic/medicului/polițistului în educația comunității	✓ nr. acțiuni în care sunt implicați factori din domeniul social din comunitate; ✓ grad de satisfacție a beneficiarilor;
Dezvoltarea/continuarea de programe preventive în comunitate și în școli pe teme de circulație, delincvență juvenilă, violență domestică, prevenția consumului de tutun, alcool, droguri sau de educație sexuală	✓ nr. acțiuni continuate; ✓ nr. acțiuni nou desfășurate; ✓ nr. participanți;

Obiectiv specific 3.4

Implementarea de măsuri active pentru creșterea gradului de ocupare a populației active

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Elaborarea unui studiu pentru identificarea gradului de ocupare a populației active și a calificărilor existente	✓ studiu realizat;
Corelarea ofertei locale de forță de muncă cu cererea de forță de muncă din zonă	✓ cerere de forță de muncă identificată; ✓ studiu realizat;
Promovarea ofertei locale de forță de muncă	✓ nr. acțiuni de promovare; ✓ nr. agenți economici contactați;
Atragerea și susținerea unor investiții autohtone/străine absorbante de forță de muncă	✓ nr. investitori; ✓ nr. locuri de muncă nou create;
Implementarea unor programe de calificare/perfecționare în domeniul agricol / alte domenii de interes	✓ nr. programe de calificare ...; ✓ nr. participanți;

Obiectiv specific 3.5

Îmbunătățirea securității individuale și colective

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Asigurarea condițiilor corespunzătoare pentru desfășurarea activității de poliție (spațiu, dotare cu mijloc de transport, echipamente de informare-comunicare etc.)	✓ spațiu amenajat; ✓ dotări corespunzătoare existente;
Dezvoltarea serviciului de pază obștească	✓ nr. posturi de pază nou create; ✓ grad de satisfacție a cetățenilor;
Colaborarea cu comunitatea în vederea asigurării unei paze mai bune a culturilor agricole	✓ nr.locuitori cooptați; ✓ nr.acțiuni realizate;

Îmbunătățirea iluminatului public ca premisă a asigurării unui climat de liniște și ordine în comunitate	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr.corpuri de iluminat; ✓ grad de creștere a siguranței cetățeanului (%);
Continuarea programelor preventive	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr.acțiuni; ✓ nr.beneficiari;
Colaborarea factorilor implicați în paza zonei de frontieră	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni; ✓ grad de creștere a securității în zona de frontieră (%);

Obiectiv specific 3.6

Dezvoltarea de parteneriate și colaborări în plan socio-medical

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Colaborarea cu instituțiile/organizațiile de asistență socială existente/alte administrații locale pentru organizarea în parteneriat de servicii sociale pentru copii	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni; ✓ nr. servicii; ✓ nr. beneficiari;
Colaborarea cu comunitatea pentru implicarea vârstnicilor în viața socială a comunei	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. voluntari din comunitate; ✓ nr. acțiuni; ✓ nr. vârstnici implicați; ✓ grad de satisfacție a beneficiarilor;
Continuarea colaborărilor cu Troinex, Ludwigsburg, Clubul Rotary Cetate, alte organizații neguvernamentale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni; ✓ nr. colaboratori implicați; ✓ diversitatea serviciilor oferite;
Crearea de parteneriate locale specifice pe acțiuni de interes comunitar	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. voluntari implicați; ✓ nr. activități de dezvoltare comunitară; ✓ nr. instituții/organizații implicate;
Responsabilizarea socială a mediului de afaceri local	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. agenți economici implicați; ✓ nr. acțiuni realizate cu sprijinul mediului de afaceri local;

Obiectiv specific 3.7

Asigurarea surselor de finanțare pentru activitățile socio-medicale

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Pregătirea unor proiecte în vederea finanțării cu fonduri comunitare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. proiecte întocmite; ✓ nr. proiecte implementate;
Derularea unor campanii de strângere de fonduri pentru activitățile în domeniul social și medical	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. campanii; ✓ total fonduri colectate; ✓ nr. acțiuni finanțate;

Promovarea mai agresivă a finanțării activităților socio-medicale prin direcționarea a 1 % din impozitul pe venit al persoanelor fizice	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni de promovare; ✓ nr. persoane fizice cooptate; ✓ total fonduri colectate;
---	--

OBIECTIVUL STRATEGIC 4

**DEZVOLTAREA COMUNEI COMLOȘU MARE CA UN CENTRU
EDUCAȚIONAL MODERN ÎN VEDEREA ASIGURĂRII RESURSELOR
UMANE CU GRAD DE INSTRUIRE RIDICAT CA SUPT AL
DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIO-CULTURALE VIITOARE**

Obiectiv specific 4.1

Îmbunătățirea infrastructurii fizice a unităților școlare

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Introducerea sistemelor de încălzire centrală în unitățile școlare și preșcolare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ confort termic asigurat; ✓ grad de satisfacție a beneficiarilor;
Asigurarea de apă curentă și grupuri sanitare în interiorul localurilor școlare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ norme de igienă asigurate; ✓ autorizație sanitar-veterinară acordată;
Îmbunătățirea iluminatului în grădinița Comloșu Mare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. corpuri de iluminat
Identificarea unui spațiu adecvat și amenajarea grădiniței din Lunga	<ul style="list-style-type: none"> ✓ suprafață amenajată;
Asigurarea de servicii de transport școlar	<ul style="list-style-type: none"> ✓ serviciu de transport școlar operaționalizat;
Continuarea programelor de reabilitare a unităților școlare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ condiții de desfășurare a activităților școlare;
Construcția unei școli noi în Comloșu Mare prin programul Băncii Mondiale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ program realizat; ✓ capacitate sporită;
Identificarea unui spațiu pentru învățământul gimnazial din Comloșu Mic și amenajarea acestuia	<ul style="list-style-type: none"> ✓ spațiu identificat; ✓ condiții corespunzătoare asigurate;

Obiectiv specific 4.2

Modernizarea unităților școlare și îmbunătățirea infrastructurii școlare prin dotarea cu laboratoare , cabinete, săli de sport și materiale didactice la nivel european

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Îmbunătățirea mobilierului în unitățile școlare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ mobilier corespunzător în unitățile școlare;
Amenajarea spațiilor de joacă din grădinițele Comloșu Mic și Lunga	<ul style="list-style-type: none"> ✓ spații de joacă amenajate;
Dezvoltarea de baze sportive în școli și dotarea acestora	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. terenuri amenajate; ✓ dotări conforme programei școlare;
Îmbunătățirea dotărilor cu materiale didactice	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. hărți, planșe etc.;

tradiționale și noi	✓ nr. soft-uri educaționale /alte materiale;
Asigurarea unei dotări corespunzătoare pentru un local nou destinat învățământului gimnazial din Comloșu Mic (săli de clasă, cabinete, laboratoare)	✓ nr. săli de clasă; ✓ nr. cabinete, laboratoare; ✓ condiții corespunzătoare asigurate;
Atragerea de surse de finanțare pentru dotări/programe/activități	✓ nr. proiecte întocmite; ✓ nr. proiecte implementate;
Asigurarea tuturor unităților școlare cu mijloace de comunicare și informare	✓ posturi telefonice montate; ✓ nr. echipamente IT asigurate; ✓ nr. instituții conectate la Internet

Obiectiv specific 4.3

Asigurarea de resurse umane cu grad ridicat de instruire în vederea îmbunătățirii actului didactic

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Specializarea resurselor umane din învățământ în metode noi de predare-învățare	✓ nr. cadre didactice specializate; ✓ nr. programe abordate;
Dezvoltarea de resurse tehnice pentru perfecționarea cadrelor didactice	✓ existență sală de pregătire pentru cadre didactice;
Derularea de schimburi de experiență /dezbateri profesionale între cadrele didactice din Comloș de la diferite structuri	✓ nr. întâlniri; ✓ nr. beneficiari;
Implicarea cadrelor didactice în programe europene de perfecționare și schimb de experiență	✓ nr. module; ✓ nr. participanți;
Dezvoltarea serviciilor de perfecționare a cadrelor didactice de la nivel preșcolar și primar oferite în cadrul CDI	✓ nr. programe ; ✓ nr. participanți;
Crearea în cadrul Școlii Comloșu Mare a unui centru de pregătire continuă a cadrelor didactice din învățământul gimnazial și profesional și organizarea de programe de perfecționare	✓ nr. programe; ✓ nr. participanți; ✓ nr. unități școlare implicate;

Obiectiv specific 4.4

Atragerea și menținerea personalului didactic calificat

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Oferirea unui mediu profesional atractiv	✓ condiții profesionale corespunzătoare;
Asigurarea condițiilor necesare stabilirii în comună a cadrelor didactice calificate	✓ nr. de locuințe; ✓ nr. cadre didactice stabilite în comună;

Obiectiv specific 4.5

Asigurarea și promovarea unui parteneriat viabil școală – familie – comunitate

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Elaborarea de programe de stimulare a participării (pre)școlare de prevenire a abandonului școlar și a insuccesului școlar	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. preșcolari/elevi înscriși și/sau care frecventează cursurile; ✓ grad de creștere a promovabilității (%);
Dezvoltarea de contacte cu familiile copiilor (cu precădere a celor din învățământul gimnazial) nu numai în situațiile problemă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. întâlniri; ✓ nr. elevi consiliați;
Dezvoltarea de resurse umane în școală pentru relația cu familia (psiholog, asistent social)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ resursă umană asigurată; ✓ nr. beneficiari;
Dezvoltarea de activități de după-amiază, cercuri, cluburi în care să fie angrenați copiii și familiile lor	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. programe; ✓ nr. participanți;
Continuarea și dezvoltarea parteneriatelor cu ONG-urile, instituțiile de cultură și de asistență socială locale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. parteneri; ✓ nr. programe derulate în parteneriat;

Obiectiv specific 4.6

Asigurarea calității serviciilor de educație în unitățile școlare

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Utilizarea la capacitate maximă a dotărilor din unitățile școlare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. programe de instruire;
Dezvoltarea de programe educaționale care să utilizeze infrastructura existentă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. programe; ✓ nr. beneficiari;
Atragerea și implicarea mai multor cadre didactice în activități extracurriculare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. cadre didactice implicate; ✓ nr. activități;
Conceperea și dezvoltarea de programe pentru dezvoltarea cognitivă în CDI	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. programe; ✓ nr. beneficiari;
Dezvoltarea unor programe de meditații /consultații	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. programe; ✓ nr. beneficiari;
Adaptarea metodelor de predare-învățare la realitatea clasei	<ul style="list-style-type: none"> ✓ gradul de satisfacție a elevilor; ✓ rezultatele elevilor;
Dezvoltarea de programe educaționale opționale și crearea unei viziuni unitare în învățământul primar pentru organizarea unor astfel de programe	<ul style="list-style-type: none"> ✓ programe elaborate; ✓ gama activităților;
Evidențierea proiectelor /activităților de succes pe plan local	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. apariții media;
Asigurarea asistenței medicale în unitățile de învățământ	<ul style="list-style-type: none"> ✓ prezența unui cadru medical asigurată;

Obiectiv specific 4.7

Informaticizarea sistemului școlar la toate nivelurile

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Dotarea fiecărei unități școlare cu mijloace moderne de informare-comunicare	✓ nr. echipamente;
Conectarea unităților școlare la rețeaua informatică	✓ rețea operaționalizată;

Obiectiv specific 4.8

Reiterarea importanței bibliotecilor școlare în educația copiilor

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Conceperea și dezvoltarea de programe pentru stimularea copiilor de a utiliza resursele educaționale oferite de biblioteci	✓ nr. programe; ✓ nr. beneficiari; ✓ grad de creștere a utilizării bibliotecii (%);
Utilizarea la maxim a capacității CDI de a oferi alternative în educație	✓ nr. programe; ✓ nr. beneficiari
Asigurarea în fiecare unitate a unui fond de carte necesar	✓ nr. cărți; ✓ domenii acoperite;
Continuarea colaborării cu biblioteca comunală și cu structurile județene	✓ nr. acțiuni realizate în parteneriat;

Obiectiv specific 4.9

Dezvoltarea de parteneriate în vederea îmbunătățirii actului educațional

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Îmbunătățirea parteneriatelor/colaborărilor dintre instituțiile de învățământ de pe raza comunei	✓ nr. întâlniri; ✓ nr. acțiuni; ✓ nr. participanți;
Îmbunătățirea parteneriatelor /colaborărilor cu ISJT, CCD etc.	✓ nr. acțiuni în parteneriat; ✓ gradul de susținere a activităților pe plan local;
Continuarea relațiilor de colaborare cu partenerii clasici Troinex-Elveția și Ludwigsburg –Germania	✓ nr. programe;
Promovarea unor parteneriate cu unități școlare din circuitul european	✓ nr. programe; ✓ nr. unități școlare implicate;

Obiectiv specific 4.10

Dezvoltarea și diversificarea învățământului profesional

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Identificarea cererii de meserii în zonă	✓ studiu realizat;
Diversificarea ofertei în învățământul profesional	✓ nr. specializări
Dezvoltarea capacităților și dotărilor necesare	✓ condiții corespunzătoare

desfășurării pregătirii profesionale	asigurate;
Dezvoltarea unui corp de cadre didactice pentru învățământul profesional	✓ nr. cadre didactice specializate;

Obiectiv specific 4.11

Proiectarea și dezvoltarea unor programe de educație a adulților

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Realizarea unui studiu asupra calificărilor existente și necesare în rândul populației	✓ studiu realizat;
Dezvoltarea de programe de calificare pentru adulți	✓ nr. programe; ✓ nr. beneficiari;
Organizarea unor cursuri pentru adulți în vederea utilizării calculatorului și studierii unor limbi de circulație internațională	✓ nr. cursuri; ✓ nr. participanți;
Dezvoltarea de parteneriate cu instituții formatoare	✓ nr. acțiuni realizate în parteneriat;
Identificarea cererii de perfecționare în educația adulților	✓ studiu realizat;
Organizarea de cursuri de calificare /perfecționare în domeniul agricol/seminarii /instruiri	✓ nr. cursuri, seminarii, instruiri; ✓ nr. participanți;

Obiectiv specific 4.12

Promovarea unor programe UE în domeniul învățământului și educației în scopul îmbunătățirii sistemului de învățământ

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Stimularea activității de identificare de fonduri destinate activităților educaționale, sociale și culturale	✓ nr. proiecte întocmite; ✓ nr. proiecte implementate;
Pregătirea resurselor umane specializate în domeniul identificării de fonduri necesare implementării de programe	✓ nr. persoane specializate; ✓ calitatea pregătirii;

OBIECTIVUL STRATEGIC 5

DEZVOLTAREA UNUI MEDIU CULTURAL DIVERSIFICAT ÎN ACORD CU TRADIȚIA ȘI SPECIFICUL MULTICULTURAL ȘI MULTIETNIC AL COMUNEI

Obiectiv specific 5.1

Îmbunătățirea infrastructurii de desfășurare a activităților culturale

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Reabilitarea și operaționalizarea Căminului Cultural Lunga	✓ local reabilitat și operaționalizat;
Dotarea Căminelor culturale cu mobilier și aparatură specifică	✓ condiții ambientale și tehnice asigurate;
Asigurarea cu agent termic și apă curentă a căminelor culturale	✓ confort termic asigurat; ✓ condiții de igienă asigurate;
Asigurarea agentului termic în biblioteca comunală	✓ confort termic asigurat;
Identificarea de spații suplimentare și gruparea lor într-un centru cultural	✓ suprafață dată în folosință; ✓ centru cultural operaționalizat;
Identificarea unui spațiu pentru un muzeu al satului	✓ spațiu identificat și funcțional;

Obiectiv specific 5.2

Dezvoltarea și diversificarea ofertei de activități culturale

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Înființarea unui cenaclu literar	✓ cenaclu operațional; ✓ nr. participanți;
Promovarea în cadrul comunității a ofertei de carte	✓ nr. programe de promovare;
Atragerea de fonduri pentru achiziția de carte și dotarea bibliotecii comunale cu literatură nouă și de specialitate	✓ nr. volume achiziționate; ✓ varietatea domeniilor ce se regăsesc în oferta de carte;
Încurajarea dezvoltării culturii scrise	✓ nr. volume lansate; ✓ nr. articole apărute;
Operaționalizarea unui punct de difuzare a presei	✓ punct operaționalizat;
Continuarea tradiției teatrelor de copii și adulți prin atragerea de fonduri și de voluntari	✓ nr. reprezentații; ✓ nr. voluntari; ✓ nr. participanți;
Elaborarea și implementarea agendei culturale anuale	✓ nr. acțiuni culturale; ✓ calitatea activităților; ✓ grad de satisfacție a publicului;

Operaționalizarea unor ansambluri de dansuri, coruri, cercuri de pictură, creație artizanală	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. participanți;
Perpetuarea tradițiilor prin crearea unor punți între generații (copii și vârstnici)	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. participanți;
Reactivarea unor activități de educație civică	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. participanți;
Promovarea comunității și a ofertei locale de activități culturale, sportive și de agrement	✓ nr. mijloace de promovare; ✓ sfera de promovare;
Promovarea realității multietnice și multiculturală	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. participanți;

Obiectiv specific 5.3

Sprrijinirea activității cultelor și a rolului acestora în societatea comloșană

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Reabilitarea interioară a bisericilor și asigurarea agentului termic în lăcașurile de cult	✓ condiții corespunzătoare asigurate;
Realizarea unor lucrări de extindere a lăcașurilor de cult	✓ suprafață dată în folosința activității religioase;
Alocarea unui spațiu pentru casa parohială din Comloșu Mic	✓ casă parohială alocată;
Continuarea inițiativei de sprijin comunitar pentru reabilitarea exterioară a bisericilor	✓ total fonduri colectate; ✓ lucrări realizate;
Sprrijinirea parteneriatelor în vederea îmbunătățirii condițiilor de desfășurare a activității cultelor	✓ nr. acțiuni în parteneriat; ✓ nr. participanți;
Dotarea cu orgă/pianină a bisericilor	✓ dotări asigurate;
Îmbunătățirea aspectului cimitirelor și a implicării enoriașilor în întreținerea acestora	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. participanți voluntar; ✓ grad de satisfacție a enoriașilor;
Promovarea de către culte a unor programe educative pentru tineri, în colaborare cu specialiști în domeniu	✓ nr. programe; ✓ nr. beneficiari;
Accentuarea rolului educației religioase în școli și promovarea unei colaborări mai strânse cu familiile copiilor	✓ nr. familii implicate; ✓ nr. cadre, elevi;
Continuarea tradiției corurilor bisericesti și a scenetelor cu motiv religios	✓ nr. acțiuni; ✓ nr. participanți; ✓ diversitatea programelor;
Lărgirea gamei de activități culturale prin intermediul cultelor	✓ nr. activități;

Obiectiv specific 5.4
Srijinirea activității societății civile

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Promovarea unor programe de atragere de voluntari tineri și adulți	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. voluntari; ✓ vârsta voluntarilor;
Dezvoltarea serviciilor oferite de Telecentru	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. servicii; ✓ grad de satisfacție a beneficiarilor;
Pregătirea unui corp de voluntari pentru scrierea de proiecte și atragerea de surse de finanțare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. voluntari; ✓ sfera de pregătire; ✓ nr. proiecte întocmite; ✓ nr. proiecte implementate;
Organizarea de întâlniri periodice între societatea civilă, administrația locală și instituțiile publice locale, precum și interONG	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. întâlniri; ✓ nr. acțiuni concepute;
Srijinirea ONG-urilor locale pentru amenajarea de spații în vederea desfășurării de activități de interes comunitar	<ul style="list-style-type: none"> ✓ condiții corespunzătoare asigurate;

Obiectiv specific 5.5
Îmbunătățirea infrastructurii de desfășurare a activității sportive și de agrement

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Identificarea unui teren și amenajarea bazei sportive în Comloșu Mare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ teren identificat; ✓ suprafață amenajată; ✓ condiții asigurate;
Amenajarea și dotarea bazelor sportive în unitățile școlare	<ul style="list-style-type: none"> ✓ condiții asigurate;
Întreținerea infrastructurii sportive existente	<ul style="list-style-type: none"> ✓ total fonduri alocate;
Amenajarea unor spații de joacă pentru copiii din Lunga	<ul style="list-style-type: none"> ✓ spații de joacă amenajate;
Extinderea și amenajarea zonelor de agrement	<ul style="list-style-type: none"> ✓ suprafață extinsă;
Dotarea cu toalete a spațiilor de agrement publice	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. toalete instalate;
Dotarea parcurilor /spațiilor verzi cu mobilier urban	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ambient plăcut; ✓ grad de satisfacție a cetățenilor;
Amenajarea unor dotări cu scop turistic în cadrul pădurii comunale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. bănci, mese, foișoare etc. amenajate;
Identificarea și promovarea ofertelor de spații de cazare în comunitate	<ul style="list-style-type: none"> ✓ studiu realizat; ✓ nr. acțiuni promovare;

Obiectiv specific 5.6

Dezvoltarea educației prin sport și agrement

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Organizarea unei tabere pentru elevi în cadrul pădurii comunale	<ul style="list-style-type: none"> ✓ tabără operaționalizată; ✓ nr. beneficiari;
Continuarea tradițiilor sportive comloșene	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni; ✓ nr. participanți;
Dezvoltarea de alte ramuri sportive în școli și în comunitatea comloșană	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. acțiuni sportive; ✓ sfera de cuprindere;
Lărgirea ofertei de petrecere a timpului liber	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. activități; ✓ nr. beneficiari; ✓ grad de satisfacție a beneficiarilor;

Obiectiv specific 5.7

Îmbunătățirea activității cultural-sportive prin promovarea și derularea de parteneriate

MĂSURI DE INTERVENȚIE	INDICATORI
Dezvoltarea de parteneriate între structurile ce activează în viața culturală, sportivă și religioasă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. activități realizate în parteneriat;
Continuarea colaborărilor culturale existente și extinderea acestora în regiune și euroregiune	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nr. activități; ✓ sfera de cuprindere;

CAPITOLUL VI

REZULTATELE ESTIMATE ALE IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI

Implementarea Strategiei de dezvoltare economică și socială a comunei Comloșu Mare pentru perioada 2006-2015 va genera rezultate directe și indirecte, a căror sinteză este următoarea :

În domeniul **infrastructurii și mediului** :

- Existența a 10 km de drumuri comunale pietruite;
- Creșterea la 100 % a procentului străzilor pietruite;
- Extinderea cu 15 km a traseului pietonal reabilitat;
- Existența căilor de acces pietruite spre obiective comunitare importante;
- Construcția a două stații pentru transportul public de persoane – în Comloșu Mare și în Lunga;
- Creșterea debitului de apă prin executarea a trei noi foraje de adâncime și a capacităților de înmagazinare;
- 20 de km de rețea de distribuție a apei reabilitată;
- Contorizarea completă a consumului de apă la gospodării și persoane juridice;
- Existența sistemului de evacuare și tratare a apelor uzate și a apelor pluviale;
- Existența racordului la sistemul de alimentare cu gaze naturale;
- Existența unui sistem de comunicare și informare modern și funcțional;
- Existența unui nou cartier rezidențial în intravilanul localității Comloșu Mare, cu toate funcțiunile asigurate;
- Patrimoniul public și privat al comunei va fi definitivat;
- Va exista un management performant al gestiunii deșeurilor –până în 2009 se vor închide toate deponeele rurale care vor fi amenajate post-închidere corespunzător, se va asigura colectarea selectivă a deșeurilor; se vor extinde serviciile de colectare de către operatori autorizați;
- Program de extindere și amenajare a spațiilor verzi continuat și profesionalizat a.î. se va crea un ambient plăcut și sănătos;
- Existența a 50 ha de teren împădurit;
- Creșterea cu 10 km a rețelei de iluminat public modernizată;

În domeniul **economic**:

- Existența unei zone industriale pe raza comunei;
- Existența unui târg comunal săptămânal;
- Deschiderea unor capacități industriale care să asigure aprox. 200 de noi locuri de muncă pentru locuitorii comunei;
- Creșterea numărului inițiativelor private locale;
- Existența unor forme de cooperare eficiente a producătorilor agricoli;
- Dezvoltarea unor inițiative în zootehnie, apicultură, helicultură, pomicultură , cultivarea plantelor medicinale și aromatice , floricultură, alte ramuri agricole;
- Dezvoltarea comunei ca un puternic centru legumicol;
- Existența unor capacități de prelucrare a produselor agricole;
- Existența de forme de agricultură ecologică;
- Creșterea calității produselor agricole;
- Creșterea calității serviciilor și dezvoltarea acestora;
- Existența unor obiective turistice incluse într-un circuit zonal /regional;
- Servicii publice de calitate ;

În domeniul **social-medical** :

- Existența unui centru socio-medical care să includă cabinete medicale, cantină socială, centre de zi pentru diferite categorii de beneficiari;
- Dotarea și funcționarea la standarde ridicate a Căminului pentru persoane vârstnice;
- Stabilirea a cel puțin 2 medici în comună;
- Creșterea calității serviciilor medicale și sociale;
- Asigurarea de asistență tuturor categoriilor defavorizate;
- Dezvoltarea serviciilor de consiliere pentru cetățeni;
- Creșterea implicării în viața comunității a factorilor din domeniul social și medical;
- Asigurarea unui climat sigur de conviețuire;
- Existența unui serviciu public voluntar pentru situații de urgență capabil să satisfacă nevoile comunității;
- Existența unor parteneriate puternice în toate domeniile vieții comunitare;
- Asigurarea unui management public participativ;

În domeniul **educației** :

- Existența unor unități de învățământ aliniate la standarde europene;
- Creșterea gradului de informatizare a unităților de învățământ;
- Cadre didactice localnice și cu un grad de pregătire ridicat, implicate profund în procesul educațional;
- Existența unui psiholog/asistent social în școli;

- Existența unui parteneriat viabil între școală, familie și comunitate;
- Creșterea spre 90 % a procentului copiilor care frecventează învățământul preșcolar;
- Creșterea implicării cadrelor didactice și a familiilor în activități extracurriculare în folosul copiilor;
- Creșterea numărului de specializări în cadrul Școlii de Afaceri și Meserii;
- Creșterea gradului de educație în rândul comunității;
- Șanse mai mari persoanelor participante la programe de educație a adulților de a răspunde la cerințele de pe piața muncii;

În domeniul **activității culturale și sportive** :

- Instituții de cultură cu o bază materială bine dezvoltată;
- Existența unui centru cultural care să reunească și să dezvolte inițiativele culturale (cercuri, cluburi, teatre etc.);
- Existența unei agende culturale bogate în acord cu tradiția multietnică și multiculturală a comunei;
- Prezența activă a cultelor în viața comunității;
- Reprezentare civică puternică în problemele comunității;
- Existența unui complex sportiv care să reunească dotări și activități sportive și de petrecere a timpului liber complexe;

CAPITOLUL VII

IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI SOCIALĂ A COMUNEI COMLOȘU MARE

Implementarea Strategiei este un proces complex care presupune trecerea de la strategie la proiecte printr-un management și control adecvat realizat de o structură organizatorică bine definită. Această structură cuprinde :

- ❖ Grupul de Parteneriat Comunitar;
- ❖ Unitatea de Implementare Locală.

Grupul de Parteneriat Comunitar este format din reprezentanți ai administrației publice locale, ai instituțiilor publice, ai mediului de afaceri, precum și din reprezentanți ai societății civile. Grupului constituit i se pot alătura și alți factori interesați.

Funcțiile GPC sunt :

- De a conduce procesul de implementare la nivel strategic;
- De a aproba componența UIL;
- De a analiza și aproba planurile anuale de acțiune;
- De a propune completarea și amendarea periodică a Strategiei;
- De a monitoriza implementarea hotărârilor GPC;
- De a analiza și aproba rapoartele de activitate anuale ale UIL;
- De a amenda sau completa periodic Strategia;
- De a organiza Conferința Grupului de Parteneriat.

În cadrul Conferinței GPC la care va lua parte GPC , dar și Consiliul Local, reprezentanți ai partidelor politice, specialiști, alți factori locali care nu fac parte în prezent din GPC, dar care sunt interesați de procesul de dezvoltare locală și au aderat la Strategie, vor fi analizate și dezbătute planurile anuale de acțiune , precum și propunerile de completare/modificare a Strategiei.

Unitatea de Implementare Locală (UIL) este un organism care va administra procesul de implementare și va fi compus din responsabilii fiecărui domeniu, desemnați în cadrul GPC, alături de reprezentanți ai Primăriei și Consiliului Local Comloșu Mare. Acest organism va funcționa ca o structură specială în cadrul Primăriei, putând dobândi , prin hotărârea GPC și a Consiliului Local, personalitate juridică.

Funcțiile UIL sunt :

- De a asigura managementul activităților de implementare;
- De a prioritiza măsurile de intervenție și de a elabora planurile anuale de acțiune;

- De a dezvolta echipe de lucru cu membrii GPC, specialiști și alți factori pentru implementarea acțiunilor ;
- De a elabora rapoarte anuale de activitate și de a le supune aprobării GPC;
- De a realiza evaluarea rezultatelor implementării acțiunilor;
- De a întreprinde alte acțiuni necesare procesului de implementare.

Planurile de acțiune vor fi elaborate pe baza prioritizării măsurilor de intervenție, a proiectelor identificate a fi necesare pentru realizarea obiectivelor. Planurile anuale vor cuprinde lista obiectivelor, măsurilor de intervenție, proiectelor, precum și termene de realizare, indicatori de evaluare, responsabilități, valoarea proiectelor și surse de finanțare.

În prima Conferință a Grupului de Parteneriat Comunitar de după aprobarea *Strategiei de dezvoltare economică și socială a comunei* de către Consiliul Local se va proceda la prioritizarea măsurilor de intervenție pe domenii și la elaborarea Planului de acțiune pentru anul 2006.

GRUPUL DE PARTENERIAT COMUNITAR COMLOȘU MARE

Nr.crt.	Numele și prenumele	Poziția în cadrul comunității
1.	BUSUIOC VASILE	<i>Primar</i>
2.	JAKOBY RAMONA	<i>Viceprimar</i>
3.	TEMPIAN TIBERIU	<i>Funcționar public</i>
4.	PUȚINELU ELVIRA	<i>Funcționar public</i>
5.	CIORBĂ IOAN	<i>Întreprinzător</i>
6.	SILVAȘI RITA	<i>Întreprinzător</i>
7.	SUCIU IOAN	<i>Întreprinzător</i>
8.	DR. DANCIU CRISTIAN	<i>Medic</i>
9.	PR. SFERCOCI MARIUS	<i>Preot</i>
10.	BORNETE MARIANA	<i>Funcționar public asistență socială</i>
11.	ȚIHOI ELEONORA	<i>Educatoare; reprezentant Club Femina</i>
12.	JITIANU VIOREL	<i>Agent poliție</i>
13.	MÂȘLEA SORINA	<i>Învățătoare</i>
14.	FĂRCAȘ MARCEL	<i>Profesor</i>
15.	ZAMFIR FLORENTINA	<i>Educatoare; reprezentant Teatru pentru copii</i>
16.	BOTEANU MONICA	<i>Educatoare; reprezentant Asociația Ostern Comloșu Mic</i>
17.	BELU ADELA	<i>Profesor ; voluntar Telecentru</i>
18.	MÂNDRECI TUDOR	<i>Consilier local ; responsabil cultură</i>
19.	PR. CRIȘAN DUMITRU	<i>Preot</i>
20.	FĂRCAȘ STĂNCUȚA	<i>Profesor ; responsabil activitate sportivă</i>
21.	VĂCĂRESCU FLORIN	<i>Coordonator Telecentru</i>

BIBLIOGRAFIE

- ✓ Coordonatori Prof.univ.dr. Nicolae A. BIBU, Conf.univ.dr. Florin FOLTEAN – Managementul organizațiilor publice, CECMA Partner, Timișoara, 2002;
- ✓ Prof.univ.drd. Ion IMBRESCU – Strategii și politici de dezvoltare regională și locală – suport de curs, curs postuniversitar de specializare Managementul organizațiilor publice, filiera Administrație publică locală, modul Strategii și politici de dezvoltare regională și locală, Timișoara, 2005;
- ✓ ADETIM- Agenția de Dezvoltare Economico-Socială Timiș – Ghid practic pentru dezvoltare economică locală, Ed. Orizonturi Universitare, Timișoara, 2000;
- ✓ ADETIM- Agenția de Dezvoltare Economico-Socială Timiș – Strategia de dezvoltare economică a județului Timiș, Ed. Orizonturi Universitare, Timișoara, 1999;
- ✓ Kate KEENAN- Ghidul managerului eficient – Cum să planifici, Rentrop & Straton – grup de editură și consultanță în afaceri, București, 1997;
- ✓ www.cjtimis.ro - Strategia de dezvoltare economică a județului Timiș;
- ✓ www.adr5vest.ro - Concept strategic de dezvoltare a regiunii V Vest ;
- ✓ www.primariatm.ro. - Strategia de dezvoltare a zonei Timișoara;
- ✓ cursuri de pregătire și specializare profesională a promotorilor locali în domeniul politicilor și metodelor de dezvoltare economică locală și regională realizate de ADETIM, Centrul de Asistență Rurală Timișoara, ADR V Vest în perioada 2000-2005;
- ✓ Strategia de dezvoltare sustenabilă a orașului Jimbolia, Jimbolia, 2004;
- ✓ www.google.com. - domeniu analiza SWOT – Cunoștințe de programare microregională;
- ✓ Registrul agricol al comunei Comloșu Mare 2001-2005;
- ✓ Evidențe ale Primăriei Comloșu Mare;